KOLLEKTIE BAKKER

jaor: 1960.

JOUK, Zeg Gurbe....
In: Friese Koerier 13 januari 1960.

Zeg Gurbe....

Zeg Gurbe, zeg kerel, ie stoan elke dag
Dapper veurop de „Friese Koerier",
En ie zeggen 't zo echt, want ie bin van dat slag,
Da' j' greag heuren. — Het doet je plezier!

Je pettien, je pupien, je klompies .... 't Is écht!
Een klein boerkien — ja wisse, dat bi' j'!
En je Loltsje, die 't hoar in een knoedeltien dregt,
Die stoat er zo trouwhartig bi'j.

Jim bin van die meenskies, die 't altied bezien
Van de zunnige, zoemerse kaant.
Al vriest het, al sni'jt het, al stormt het gemien,
Jim hollen de Bliedskop in staand!

As de kraante komt, kiek ik eerst even noar jim,
En dan neem ik in kort bistek
Het ni'js deur. — 't Klinkt allemoal zo slim ....
Zeg Gurbe en Loltsje, an meensken as jim
Het de wereld nou krek gebrek!

JOUK.

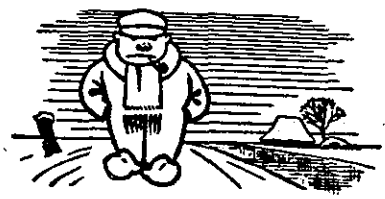

Gurbe: „Jouk, 'ie hebben mij in mooie feer in de broek steuken. Die binn' er mit dizze sni'j'riekeleek".

13-1-60

JOUK, Koning Roegboard.

In: Friese Koerier 15 januari 1960.

15 jan 1960

Koning Roegboard

Koning Roegboard het zien haand
Deale-legd op stad en laand;
En hi'j bloast zien kolde oasem
Over 't weater — voorn en broasem
Vlochten in de diepte vort.
En hi'j skuddet onvevoard
Grote vlokken uut zien board,
Tot de wereld wied-woar wit wordt,
En de wegen spiegelglad.
Koning Roegboard grinnikt wat.

Mar de kiender, mit heur sleden,
Dreaven ov'ral of en an,
Glieden woar't mar even kan.
Koning Roegboard lacht tevreden,
Het er zien pleziertien van!
En hi'j bloast nóg even harder,
En hi'j skuddet nóg wat barder.
En de old're generoasie
Kleagt — as altied — stien en bien,
Want ze meugen hem niet zien!
— Roegboard, wat bin ie gemien!
— Wat bedoe j' en wat bebloas ie!

Roegboard grinnikt om heur zorgen:
Olde, zoere proemers bin't!
Roegboard is de Kiendervrind;
Wie de Jeugd het, die het Morgen!

JOUK.

Mooi en mal uut het leven van Jan Aarm Ongelok; XCIV. Mit de reisverenigging op stap (5).

In: Stellingwerf 15 januari 1960.

15-1-60

MOOI EN MAL UUT HET LEVEN VAN JAN AARM ONGELOK.

181

XCIV.

Mit de reisverening op stap. (5).

We waren dus zover, da' we de koffie op hadden in Zwolle en dat de veurzitter veteld hadde, da' we rechtuut rechtan noar Arnhem gingen, inples over de Holterbaarg.

Mar nou waren we nog mar goed en wel Zwolle uut of de sjefeur pakt de mikrefoon en hi'j zegt: „Dames en heren, als jelui nu zo slim zijt om even vooruit te loeren dan kannen jim de IJsselbrug zien, waar wij zometeen overheen rijden." Afijn, alle halsen worden vanzelf wel twie keer zo laank, ('t was bi'j de sjiraffe van Dikkerdje Dap of!) en alleman nikte heftig van „ja", mar ik kon 'm niet in 't vizier kriegen heur. Ik zette dus beide haanden mar weer veur de mond en ik reup an de sjefeur: „Zeg stuurman, docht ie soms da' j' mi'j te fieter nemen konnen? Er is in de verste verte jommes gien brogge te zien man!"

De goeie man zette werachtig dat wonderding weer veur zien snietaanden en hi'j zegt: „Dames en heren, het verdriet mij zeer, mar ik merk op, dat er een van het doorluchtige gezelschap is, die twijfelt aan de uiteenzettingen van een chauffeur van de firma Z.O.U.T. Welnu, edelachtbaar heerschap, ik kan U verzekeren, dat ik de waarheid spreek! Ziet U daar niet die ijzeren boog? Dat is de brug en daar gaan wij over!"

Nou, jim begriepen 't zeker al, hè? Ik trok mitien an de noodrem! Ik hadde die iezeren boge wel zien, mar wie kon nou deanken, dat ze doar in Overiesel zo gek waren om zoe'n ding te bouwen? D'r hoefde jommes niks te gebeuren of ie vullen mit het hiele zwikkien noar beneden, het weater in? Ik dochte: „Ik moet er zo gauw mogelik uut!" Mar mis heur! De bus reed rustig wieder recht op de lesel an en toen inienen lag de brogge recht veur ons. En loat ik je nou vetellen, dat ze die hiele grote iezeren boge d'r zo mar veur de vesiering op zet hadden! De brogge was krek as elk aandere heur. Nou bin ik van neture nogal neskierig vanzelf en ik dochte: „Jonge, ik wol tóch wel eens weten, woarom as ze dat nou eanlik doan hemmen." An de sjefeur vroagen leek me vanzelf niks en de veurzitter, nou die hadde jommes ok al gien slimme beste beurt meakt, dat ik skeut de penningmeester mar eens an: „Nou kiek Jan," zegt ie, „een vesiering is 't nou eanlik ok weer niet, mar 't het toch wel wat mit een feest te meaken. Het was in Zwolle al een keer of wat gebeurd, dat doar feest was en dat ze dan een tente hemmen mossen. En dat was vanzelf een duroabel geval. Toen hemmen ze disse brogge bouwd en as 't nou feest is, dan spannen ze doar een groot klied overhenne en kloar bin ze!"

„Ja, dat is woar," zeg ik, „mar eh.... zoe'n brogge, dat zal toch ok nog wel een gulden of tiene belopen hemmen!"

„Zeker," zegt ie, „dat het het ok! Mar kiek, d'r is ien groot veskil: as ze een tente huurden, dan mossen ze die zelf betealen en disse brogge betealt het Riek!"

Ik bin de penningmeester nog altied dankbaar veur zien vekloaring, want ik begriepe nou temenen woaromme as de belastings zo hoge binnen. De iene moet betealen en de aander viert er feest van....!

We kwammen deur Hattem, of beter gezegd, we kwammen er lánges, want de sjefeur vetelde, dat het zoe'n mooi old stattien was, da' j' er mit de moderne bussen van de firma Z.O.U.T. niet onder de poorties deur konnen. En een posien leater kwammen we deur Heerde, en doar ston een grote beskuutfebriek zee de sjefeur. Stoat er iene van de leden op en zegt: „Ik bin er op tegen, da' we doar angoan! Dat spul mos vebeuden worren! Over de hiele wereld. Zol 't een boel rustiger en vrediger van worren op disse zaandkorste!" Ik loerde zo een beetien tussen de koppen deur, wie de spreker was en ik kreeg al gauw in de gaten, dat het uut de mond van onze sikretoaris kwam. Nou begreep ik niet, wat die goeie man op een beskutien tegen hadde en doarom kwam ik ok in de bienen en ik zegge: „Om je de woarheid te zeggen zie ik het geveer zo niet in, sikretoaris!"

„Aarme Jan", zegt ie, en hi'j schudde wel tien keer zien heufd, veurdat ie verder ging, „hebb' ie dan weer niet goed luusterd noar de woorden van onze onvolprezen sjefeur? We kommen dommiet bi'j een buskruutfebriek!"

Afijn, de bus het tien menuten stille stoan, omdat de sjefeur kroem op 't stuur lag en de sikretoaris het de hiele dag gien mond meer eupendoan.

En dat allemoale deur die iene goocheme zet van jim

Jan Aarm Ongelok, huusnommer..... 13

JOUK, Stellingwerfse riempies; Veur de rechter!
In: Friese Koerier 23 januari 1960.

Friese Koerier 23 jan 1960

331 Stellingwerfse riempies

Veur de rechter!

(Hi'j wol zien
heufd terogge healen!)

Er was een kleine botsing west,
Zoe'n deag'liks moaltien uut de keuken:
Twie auto's — gladde weg — de rest!
Een protte skrammen en twie deuken!

Mar d'iene automobilist
Was wát-ie-kon terogge reden.
De rechter was doarom beslist
Bar kwoad en drommels ontevreden!

Hi'j zee: „Hoe hè' j' dat kunnen doen?
Dat moe' j' nou zelf toch ok begriepen!
't Is 't toppunt van grof onfesoen,
Er stiekem tussenuut te kniepen!

En verder komt het mi'j vremd veur,
Da' j' noa de grap terogge reden.
Woarom reed ie niet wieder déur?
Vetel eens, woarom a' j' dat deden!"

En de vedochte zee: „Meneer,
Ie zullen er wel vremd van heuren,
Want 't klinkt miskien een beetien reer,
Mar eerlik,
'k had mien heufd veleuren!" ....

JOUK.

Mooi en mal uut het leven van Jan Aarm Ongelok; XCV. Mit de reisvereniging op stap (6).

In: Stellingwerf 29 januari 1960.

MOOI EN MAL UUT HET LEVEN VAN JAN AARM ONGELOK.

182

XCV.

Mit de reisverening op stap. (6)

We zatten dus op de Veluwe, of beter gezegd, we réden er overhenne, en 't ging op Apeldoorn an, en ik zat zo stille as een moesien, mit de neuze tegen 't ream, want ik dochte: „Jonges, nou zal 't dommiet gebeuren !" En omdat die aanderen mar deur kwetterden over de dreuge zoemer, en het vee dat het zo krap hadde, en de mooie netuur, stond ik eindelik op, en ik zegge : „Doames en heren reisgenoten en reisgenottinnegies, het zol donkt me niet vekeerd wezen, as jim jim rappe snapperies een tel of drie dichte hullen, want we zitten hier op 'e Veluwe en jim weten 't miskien niet mar doar leven de harten en wilde zwienen nog in de oerstoat, en ik wol d'r greag een stok of wat zien." Mar moe' j' niet geloven, dat ze 't deden heur ! Een stok lewaai man ! De sjefeur was de ienige, die al lange in de smiezen hadde, dat ik niet de-eerste-de-beste was, en hi'j stopte dan ok derekt, mar de aanderen hadden mekaander zeker krek een goeie bak veteld, want die brulden en gierden allemoale deur mekaander. Afijn, we hemmen de veskeurende dieren niet zien vanzelf !

Toen we hoast an Apeldoorn toe waren, vreug de sjefeur a' we d'r ok belang bi'j hadden om 't Loo te zien, en dat ha' we netuurlik allemoale, want tenslotte meugen de Stellingwerven een belangriek diel van 't laand uutmeaken, peleizen hemmen ze niet, hoogstens lochtkastelen. „Nou moe' j' hier omme deanken," zee de sjefeur, „as de Hoge Bewoonster thuus is, stoat de koffie kloar !" We reden dus veur het peleis langes en ik stelde me hiel wat van die koffie veur, mar de sjefeur greep al weer noar zien mikrefoon en hi'j zegt : „Dames en heren, nou begrijpen jim wel, dat het mij slim spijt, maar het hek is open, en dat betekent, dat het paleis onbewoond is. Anders is het hek dicht !" D'r waren veskeiden, die d'r omme lachten, mar ik kon wel goelen, za' 'k je vetellen, omda' we zo sneu van die koffie ofkwammen.

Van Apeldoorn hè' we verder niks zien, want het is zo de gewoonte tegenwordig, om overal ni'jje wegen an te leggen, die buten de plakken ommegoan, want aanders meugen de auto's niet harder rieden as vuuftig kilemeter, en da' 's een enorme strop, dat begriep ie ok wel.

Nou, 't is een mooi stok doar tussen Apeldoorn en Arnhem. Bossen en nog eens bossen, en heuvels zo maar midden op 'e weg. De sjefeur hadde d'r trouwens niet vule oge veur, want die vertelde derekt, dat er an de rechterkaant een bosbraand west hadde, en dat plakkien mossen we veural goed in de gaten hollen. Hi'j reed er ok nog langzem ok, mar wat mi'j betreft hadd' ie dat beter op een aander plak doen kund. Gewone bossen bin meer de mujte weerd om bekeken te worren, as vebraanden, docht ik zo.

Mar eindelik was het dan zover, da' we Arnhem te pakken hadden, en uutstapten veur het Eupenlochtmuseum. De vrouwluden nammen eerst allemoale heur tassien mit, mar toen zee d'r iene, da' j' dat beter niet doen konnen en toen legden ze 't allemoale weer in de bus. Mar toen zee d'r een aander dat het toch wel zo vestaandig was, om 't wel mit te nemen, en dus deden ze dat, en ondertussen hadde onze veurzitter een gids in de aarm neumen, mar dat moe' j' netuurlik niet al te letterlik opvatten. De penningmeester healde de geldbuul veur de dag en toen dat ok allemoale veur mekaander was, stapten we noar binnen. Nou bin d'r een boel meensken, die niet van museums hollen, want ze deanken, dat ze allemoale deuzies te zien kriegen mit olderwetse oorbellegies en zo, mar dat is in 't Eupenlochtmuseum toch wel evenpies aanders. Doar bin olde huzen, olde boerderi'jjen, olde meulen, olde winkels hennebrocht, weer opgebouwd ze hemmen een inventoaris kregen, die heur past, en ze hemmen heur deuren weagenwied eupenstoan veur iederiene. Veur iederiene, die toch wel eens een beetien meer wil weten over het leven en het waarken van onze veurolders, over de geskiedenis en de kultuur van het Nederlaandse volk. Wie dit allemoale goed wil bekieken, komt in een dag niet kloar, mar dat hoeft ok niet, want het is van Poasen tot november alle deagen eupen van negen tot zesse, behalve zundes, dan ku' j' pas om elf ure terecht. En het kost... twee kwarties de man, (de vrouw trouwens ok), kiender een duoeltien, skoelereizies Niks ! En as je dat nog te vule is, goa dan op een zoaterdag, dan beteal ie mar ien kwartien !

En as ze je dan noaderhaand vroagen, wat een „lös hoes" is, dan zeg ie : „Dat is een huus, a' j' doar an de toafel goan zitten te wittebrood eten, en iene van de koenen tilt de start op, dan hè' j' d'r krenten in !"

En dan is dat een reer antwoord, mar doarveur komt het dan ok uut de mond van :

Jan Aarm Ongelok, huusnommer..... 13 !

Stellingwerf 29-1-1960

JOUK, Sni'jpoppe.

In: Friese Koerier 17 februari 1960.

„Friese Koerier" 17 feb. 1960

338.

Sni'jpoppe

De sni' jpoppe, die in het bliekien stoat,
Is een heerskop, dat er mag wezen!
Zien hoge weledelgeboren groad
Stoat op zien gezichte te lezen!
Zien zwarte hoed is 't getugenis
Van deftige veurgeslachten,
En zien neuze, die rood en dikke is,
Wiest op diepere gedachten.
Zien ogen steren strak en zwart
Veuruut — twee venienige stippen.
En zien hiele holding is kold en hard,
En gien woord komt over zien lippen.
Mar wordt de grond weer een beetien waarm,
Dan veskrompelt ie van ellende,
Want strenge heren bin veake aarm,
Al dregen ze ok een hooghartig skaarm.
Ze staarven een roemloos ende....

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Om eens over noa te deanken!
In: Friese Koerier 20 februari 1960.

„Friese Koerier" .. 20 feb. 1960. ..

339

Stellingwerfse riempies

Om eens over noa te deanken!

Ie lezen 't weer in alle kraanten:
Meak nou al je vekaansie-plan!
Trek er op uut — noar alle kaanten!
Meak er eens wat bezunders van!

Noar Oostenriek, Italië, Spanje,
Noar Limburg, Appelske of zee!
— Het is rekloame, dus met franje,
En ieder pronkt mit eigen stee....

Mar wil dat doarom dan mar zeggen,
Da' we d'r niet bi'j stillestoan?
Het rustig noast ons deale-leggen,
Omda' w' er toch niet hennegoan?

Deank ok eens noa: zol 't echt niet kunnen?
Zoe'n reisien noar.....; zoe'n weekien vort?
We moen ons zelf ok eens wat gunnen!
Een meenske-leven duurt mar kort.....

Kiek eens wat rond in al die kraanten,
En meak eens een uutvoerber plan!
De wereld wenkt van alle kaanten,
En niet allient veur rieke klaanten!
Breek er eens uut! Durf het eens an!!

JOUK

Mooi en mal uut het leven van Jan Aarm Ongelok; XCVI. Mit de reisverenigging op stap (7).

In: Stellingwerf 26 februari 1960.

Stellingwerf
26 feb 1960

MOOI EN MAL UUT HET LEVEN VAN JAN AARM ONGELOK.

XCVI.

Mit de reisverening op stap. (7).

Nou moe' j' deanken, da' we daor in Arnhem allient mar net Eupenlochtmuseum bekeken hemmen, heur! O heden nee! We hemmen de Rijn netuurlik ok zien. En nou bin ik, as rechtgeoard Stellingwerver, altied een beetien trots west op de Lende, al zeg ik het zelf, mar toen ik die Rijn zag.... Tjonge, jonge, wat een mooi gezichte op iene van die zoemerse deagen in 1959, toen 't mar nooit regenen wol! We stonnen boven op de Westerbouwing en da' 's een mooi plak, miskien wel iene van de mooiste plakkies van hiel Nederlaand, a' we de Ni'jje Anleg bi'j Wolvegoa niet mitrekenen, en doarom is doar een klein gebouwgien, en dat stoat vol speulbakken. Gien echten netuurlik, zoas in Monte Carlo, mar toch wel zokken, woa' j' de kwarties en de dubbelties bi'j haandenvol kwiet reaken kunnen. Iederiene begript wel, dat dat doar henne zet is, om de meensken nóg meer te loaten genieten van het mooie uutzichte over de Rijn. Verder is er een speultuun, spesioal veur de meensken, die gien geld om haanden hemmen om in de gleuvies te mikken, en d'r is een trappien hielemoale noar beneden in de diepte, woar de olde revier zien dal uutslepen het tussen de Veluwe en de Betuwe. Nou hadde onze veurzitter ons in de bus al veteld, dat de Rijn een gletsjerrevier was, en ikke dus mar uutkieken noar gletsjers, hè! Moe' j' niet geloven, dat er ooit iene langes dreven is, in de tied, da' we op 'e boot stonnen te waachten! En doar bliekt, donkt me, wel weer uut, dat hi'j de wiesheid ok niet in pacht het. Hè' 'k trouwens ok tegen hem zegd. Afijn, hi'j hadde zien smoesien wel kloar vanzelf. „Jannes jonge", zegt ie, „dat komt, omda' we zoe'n waarme zoemer beleven. Ze bin allemoale smölten onderweg!"

Gelokkig waren d'r een stok of wat leden in de buurt, die ons gesprek heurd hadden, en die hemmen hem dapper uutlacht, dát kan 'k je wél vetellen!

Toen we de tied wat vewaacht en veproat hadden bi'j een visker, die bot vong — ik dochte altied, dat dat een zeevis was, mar tenslotte stroomt de Rijn ok in de zee uut — kwam de boot er an, en ja heur! We konnen over de loopplaanke krummelen en een plakkien uutzuken op het eupen dek, en d'r was meziek, en limenoade, en gebak, en weater om ons henne, en de zunne ston te stroalen-skieten an de locht, en iederiene begreep gelokkig wel, dat weater hongerig meakt, en hapte in een broggien mit spek of kese of koanen. Want sjem is gien mitnemen op zoe'n waarme dag, loa' we eerlik wezen. An de iene kaant skeuf de Veluwe vebi'j, hoge en wel, mit de stad Arnhem doar bovenop, an de aandere kaant lag het lege laand van de Betuwe, woar in het veurjoar de wereld eupenblujt an appel- en pere- en korsebomen.

En zo kwammen we dan in de stad Arnhem, woar de bus al te waachten ston, toen de boot anlegde. En nou mag de sjefeur het dan onderweg wel eens even bedurven hemmen, dit vun ik een knap stokkien waark. A' j' nou rekenen, dat die Rijn in Zwitserlaand begint, en mit duzend kronkels en bochten zovuuul honderd kilometers verderop in de Noorderplasse uutstroomt, dan geef ik het je te doen, om precies dát plakkien op te zuken, woar zoe'n hoot niet wieder wil.

En omdat de veurzitter er gien mond over eupen dee, hebb' ik het tegen hem zegd, ik zegge: „Sjefeur, mien supplement! Ie bin een kerel mit sjoege! Woar breng ie ons nou henne?"

„Noar Burgers!" zegt ie.

„Krek!" zeg ik. „Zoe'n fietse-febriek, dat liekt me wat!"

Noa een kwertiertien stonnen we veur de dierentuun....

Beste meensken, ik zal jim mar niet mit noar binnen nemen, want jim hemmen vanzelf ok wel eens een eap zien, en wel eens een beer, en een pappegaai en een eulievat.

En van ons bezuuk an de Bedriegerties wi' 'k ok gien woord vetellen, want dan bin de natte broekspupen d'r of, en dan hè' j' gien wille meer. Mar ik hope, dat jim uut dit korte reisveslag goed dudelik worren is, dat het van betekenis is, om lid te worren van een góéie reisverening, mit een góéd bestuur.

Veur noadere inlichtings over broggies-mit-koanen, spreekwoorden-en-gezegden, reis-en-aandere-verhalen, ku' j' in hoogste instaansie altied nog terechte bi'j

Jan Aarm Ongelok, huusnommer.... 13!

JOUK, Stellingwerfse riempies; Modern.
In: Friese Koerier 5 maart 1960.

„Friese Koerier" .. 5 maart 1960 ..

Stellingwerfse riempies

340

Modern

rozen blujjen in weststellingwerf
en in rome en in konstantinopel
en een volksweagen is duur genoeg
mar niet zo duur as een opel

de dunne daarm
en de dikke daarm
liggen dichte bi'j mekaander
mar de bliende daarm
da' 's een bliende daarm
nog bliender as elke aander

en mit kattedaarm ku' j' visken goan
mar dan moe' j' de vis niet misvestoan
want elke voorn is gien broasem
en elke oal is gien snoek
mar ze healen allemoale oasem
van noordwolde tot donkerbroek

want er blijjen rozen in weststellingwerf
en in rome en in konstantinopel
en de volksweagen die is duur genoeg
mar niet zo duur as een opel.

jouk

Mooi en mal uut het leven van Jan Aarm Ongelok; XCVII. De prefesser en de breuken.

In: Stellingwerf 25 maart 1960.

MOOI EN MAL UUT HET LEVEN VAN JAN AARM ONGELOK.

XCVII. 184

De prefesser en de breuken.

Ja, beste meensken, as jim dit opskriffien zien, dan begriep ik al, dat een protte van jim de kraante mitien weer dichte-vollen, want ze deanken an 't mes ! Een mes is een reer ding in de wereld ; 't is geveerlik, mar ie kun d'r niet zonder. Da' 's dus krek as mit de senten.

Mar om op dat mes weeromme te kommen (want de senten zullen bi'j jim ok wel krap wezen) dat hiele mes het er disse keer nou krek niks mit te meaken. Dat zit hem dóar in, da' j' prefessers en breuken beide in soorten hemmen. De iene prefesser was een slaachterszeune, en die waarkt nou in de operoasie-keamer in breuken van vleis en bloed. Mar de aandere zien vader was skoele-meester, en die het hem nou uutlegd op een onderzuuk van ons Nederlaandse onderwies, spesioal wat de breuken angoat.

Want ie moen niet deanken, dat dat onderwies altied zo best west het, heur ! Proat me d'r niet van ! Ik zie me zelf nog wel in 't baankien zitten, zoe'n olderwets, zwoar iekenholten baankien, dat nooit weer an zien ende reakte, en mar piekeren hé, en mar piekeren ! Stel je dat nou eens even veur : zoe'n klein, aarm jongien, in zoe'n baankien, dat nooit weer an zien ende reakte, aachter matglas en een skrift vol breuken.

Van onze olde skoelemeester niks as goeds, mar 't was een lijntrekker, hi'j leup de hiele dag henneweer mit een linioal en een stok kriet. Ik hebbe dat toen nog zo niet in de gaten had, mar ik begriepe nou ok wel, woaromme as ie zo gek op breuken was ! In iedere breuke komt een streepien !

Nou kende ik de gewone breuken al, toen 'k nog niet noar skoele ging (ik was vroeg veur mien joaren, dat zeden ze allemoale !), mar de juffrouw zee, dat tellen tot tiene belangrieker was as een half stokkien sukeloa, want dat kwam pas in de vierde klasse. As 't de eerste skoeledag zo te sproake kommen was, ha' 'k wel even van me ofbeten, mar 't was de twiede, en toen wust ik al, da' 'k mit twie woorden proaten mos. En ik zag eerlik woar gien kaans, om dit in twie woorden of te doen.

Afijn, in de vierde klasse, 't mag ok de vuufde west hemmen, ik zal zoe'n joar of zeuven op skoele west wezen, toen kwammen ze heur ! Gien stokkien sukeloa vanzelf, mar dat vewonderde me al niks meer, zo kienderachtig wa' 'k niet meer.

„Skrief mar eens op," zee de meester. „Ik heb een halve reep chocola. Heb je dat, Jan ?"

Gedachtig an de twie-woorden-les van de juffrouw, zeg ik helderop : „Nee meester !"

„Héb je 't nog niet ?" zegt ie.

„'k Heb 't nooit had, meester !"

„Nooit gehad ?"

„Meester mag mi'j de busen noa-vulen !" zeg ik, want het begon me te vevelen. En ik legge mitien mien hiele huttien mit muttien veur me op de baank, te weten : twie smerige buusdoeken — en een huussiesslakke, die krek zien kop uut de deure stak — een koese van een koe — een dooie veldmoes en een proppien twiedehaans kauwgom.

Nou hi'j wust vanzelf zo gauw niet, wat ie zeggen mos en doaromme skreef ie in 't rechter bovenhoekien van 't bord : „J. A. O." Ieder, die zeuven joar noar skoele goan hadde, wust wel, dat dat betekende, da' j' veroordeeld waren tot een kwetier dwangarbeid.

Een moand of wat leater zatten we d'r al wat beter in. Toen worde d'r niet iens meer próat over sukeloa, toen ging net zo van : $5^1/_8 : 3^6/_{13} = \ldots\ldots$

Nou kon ik nooit beter waarken, as da' 'k goed hard op 't potlood beet, en ik hebbe leater wel zien, dat zoks hiel gewoon is, want dat doen ze op alle kantoren woar 't slimme drok is ! Mar onze meester wol 't niet lieden. Op een gegeven ogenblik beet ik zo hard toe, dat het potlood „krak !" dee, en toen zegt de meester : „Wat is dat, Jan ?"

„Breuken meester !" zeg ik.

„Noem je dat breuken ?" zegt ie. „Dat noem ik opzettelijke beschadiging !" En toen zol ie weer J. A. O. op 't bord skrieven, mar 't was niet nodig, want 't was er al die tied nog nooit weer of west !

Een posiein leater begonnen we mit de tiendelige breuken. Dat bin dus de breuken, die j' deur tiene delen kunnen. Zegt de meester tegen me : „Jan, als ik jou 6,5 gulden geef, hoeveel geld heb jij dan ?"

Zeg ik : „Doet meester soms sam-sam mit de belastingdienst ?" ....

Ja, ze nammen hem zomar niet te fieter, die kleine Jan Aarm Ongelok, huusnommer .... 13 !

JOUK, Stellingwerfse riempies; Boeke-weke (26-3/2-4);
In: Friese Koerier 26 maart 1960.

„Friese Koerier" .. 26 maart 1960 ..

Stellingwerfse Riempies

Boeke-weke

341

26 meert—2 april

't Is meert, en dús weer boekeweke!
Loop er niet achtloos an vebi'j.
Kiek even veur de winkelreamen,
En ók eens binnen! — 't Stoat je vri'j!

Neus eens wat omme in de steapels!
Wát intresseert j' er 't mieste van?
Gedichtebundels? Reisverhalen?
Of lees ie liever een roman?

Hol ie van dikke, dure baanden?
Of meer van het goedkope slag?
Neem eens een stok of wat in kaanden!
Kiek ze eens deur! — Gerust, dat mág!

Of zeg ie: „'k Holle niet van lezen!"
Wee' j', woar hem dat miestal in zit?
Ie moen het eerst eens écht peberen!
Allicht vaalt het een protte mit!

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Morgen....
In: Friese Koerier 31 maart 1960.

„Friese Koerier" 31 maart 1960.

Stellingwerfse riempies

342. **Morgen....**

Morgen is 't weer 1 april.
Wee' j' wel, wat dat veggen wil?
Deank er omme, niet vergeten:
Morgen moe' j' de hiele dag
Kloar stoan mit een slimme slag!
Morgen moe' j' van kaatsen weten!
Morgen kommen z' uut de hoek:
— Spinn' in 't hoar! - Geskeurde broek!
— Helikopter! - Geld verleuren!
'k Weet niet, of 't in jouw geval
Nog wat aanders worren zal . . .
Wát er al zo kan gebeuren . . .
Vlieg ie er nou tóch in,
Deank dan niet: „Da' 's mi'j to min!"
Mar lach mit! Doe 't écht eens even!
Dán pas is die eerst' april
Wat ie feit'lik wezen wil·
Een vezettien in ons leven!

JOUK.

JOUK, Veurjoar...

In: Friese Koerier 2 april 1960.

„Friese Koerier" .. 2 april 1960 ..

Veurjoar...

343

(Volgens de almenak begint de Lente zundagmiddag om 15.07).

Om zeuven menuten over drie
Zundagmiddag, begint de Lente.
Dat is zómar: Pas op! Van ien-twie-drie!
Dat is hier, in Maastricht en Twente!

Ik wete niet, wie het uutrekend het,
Mar hi'j zal wel een protte weten.
Tóch hadd' ik er nog wat aachter zet:
De sekonden! — Bin die vergeten?

Elke dag komt de melkboer presies op tied,
En de trein gien twie tellen leater.
En reaken we drie menuten kwiet,
Dan vaalt onze dag in 't weater...

Ik hadde nog altied zoe'n stille hoop,
Dat het Veurjoar hem niet zol steuren
An onze sekure menuten-loop.
Dat dat het mar leut gebeuren!

Dat dat mar, as 't zo eens te passe kwam,
De krokus leut eupenblujjen.
Dat dat mar zien toverstaffien nam.
Om de knoppen te loaten grujjen!

Mar miskien zit die rekenman
Ok wel altied op zien keamer,
En zag ie d'r nooit een bloempien van...
Dóarom vindt ie vuuftien-nul-zeuven dan
Allicht ok een boel ***veneamer...***

JOUK.

Twee zwe kien
ie boat
gepleatst!

JOUK, Stellingwerfse riempies; Zeg meesien....
In: Friese Koerier 12 april 1960.

Friese Koerier ... 12 april 1960 ..

Stellingwerfse riempies

Zeg meesien.... 344

Zeg meesien,
wat zing ie van puur gelok!
Klein beesien,
zeg, was ie het vleden joar ok,
die in mien bakkien
een veilig plakkien
veur d' eigies zochte,
en zien kiender grootbrochte?

Ie zitten op 't zelde takkien;
ja, ie bin het vast:
krek zoe'n jassien was 't,
en krek zoe'n koppien,
en krek zokke ogies,
en ie vliegen ok mit bogies
noar 't hoogste toppien!

Hèt het je toen zo best voldoan?
Kwam ie doaromme
dit joar weeromme?

Wat tjilp ie,
wat sjilp ie
mit bliede geluden!
Wi' j' trouwen
en bouwen
en bruden
goan?

Van tie-ta-ta,
en van tsjet-te-re-tet!
Is dat hi-ha-ha?
Ja, zo klinkt het net!

Bouw ie je nussien
mar in mien bakkien
tussen
de takken!
Een konings-plakkien!

JOUK.

Mooi en mal uut het leven van Jan Aarm Ongelok; XCVIII. De prefesser en de breuken (2).

In: Stellingwerf 15 april 1960.

Stellingwerf 15 april 1960.

MOOI EN MAL UUT HET LEVEN VAN JAN AARM ONGELOK.

185

XCVIII.

De prefesser en de breuken (2.).

Ik hebbe jim dus de veurige keer al zo het ien en aander an jeugdherinneringen-an-de-breuken, uut mien eigen skoele-leventien veteld. En jim zullen nou wel begrpen hemmen, dat het gien pochen lieden kon.

Mar nou hebb' ik hulpe kregen van een prefesser. A' j' de boeken en de kraanten geloven meugen, bin alle prefessers van 't slag, dat de jasse op 'e stoel legt en dan zelf an de kapstok hangen goat, mar da' 's toch wel een tikkeltien overdreven heur! Zo bin ze allemoale niet. Mar 't meensdom holt nou ienkeer van overdrieven, hè! Wat doe' j' d'r an? Ik slove me elke weke uut, om de woarheid en niks aanders as de woarheid te vetellen, mar loat het nou zo wezen, dat er al een protte meensken binnen, die doaromme niet iens meer mit me proaten willen....!

Nou goed, die prefesser, die ik in dit geval op 't oge hebbe, dat was een nuchtere kerel, zó nuchter, dat ie nog niet iens vegeten was, dat er legere skoelen bestonnen vol aarme kiender. En miskien het ie hem ok wel het ien en aander herinnerd uut de joaren, dat h'j noablieven mos, in elk geval, hi'j is eens an 't onderzuken goan, wat ze doar eenlik deden op die skoelen. En toen het ie wat olde meensken opzocht en die het ie zo eens wat polsd over wat ze nog wusten, niet van 't kattekwoad, mar van 't leren en toen kwam ie ok bi'j een old vrouwgien en die kon alle plakken van Zeeland zo mar veur de voest weg opnumen en dat vun ze vanzelf een enorme prestoasie, want ze hadde ze wel zestig joar laank onthullen. En toen zegt die prefesser, die zegt tegen heur: „En wat hè' j' er nou in die zestig joar mit dóan?"

„Mar prefesser," zegt ze, „wat ik er mit dóan hebbe? Ik hebbe ze vroeger geleerd, mar ku' j' d'r dan ok nog wat mit dóen....?"

Nou, toen het die prefesser in een hiel dik boek skreven, dat het uut-het-heufd-leren van rijen aardriekskundeplakken gien nut hadde. Mar 't was toevallig iene van de leste bladzieden woar ie het opschreef, en omdat het zoe'n dik boek was, bin alle skoelemeesters doar nog niet an toe kommen!

Mar goed, wat die prefesser 't allermieste intresseerde, dat waren toch eanlik de breuken, en hi'j het eerst wat ni'jje rekenboeken deurbleaderd, om te kieken of ze doar nog in stonnen: ja heur ze waren er nog!

En toen ging meneer prefesser de streek op en hi'j vreug an Jan en alleman, of ie wel eens breuken bruukte, zo in 't dagelikse leven? Nou, de skeerboas zee drekt al nee en de gruunteboer was ze ok niet nodig en de pelisie waarkt allient mit hiele guldens en de boer deelt 7⁵/₆ ok al niet deur 9,24 en zo ging 't mar deur, hè. Wel honderd keer het die prefesser zien vroage steld en altied mar weer zeden de meensken „nee-nee-nee!" Op t' leste word' ie d'r wat mismoedig onder, dat kan iederiene hem wel begriepen, deank en toen docht ie: „Wee' j' wat? Ik skiete even an in een kroegien, om een kop thee!" ('t Mag ok koffie west hemmen, doet er niet toe).

En nou weten jim allemoale wel, dat in het kroegien van een prefesser een portier bi'j de deure stoat, as de Stellingwerven een Hogeskoele kriegen, komt dat ok zo. Afijn, die portier holt vanzelf de haand al op, mar toen zegt die prefesser, die zegt tegen hem: „Gebruuk ie wel eens breuken?"

„Ja zeker!" zegt die portier.

Nou, Zijne Hooggeleerde skrok er van, hè! „Wanneer dan?" zegt ie.

„A' 'k mien zeuntien helpe mit zien huuswaarksommen.....!"

Nou meugen ze wat mi'j betreft om alle prefessers lachen, van zoe'n kerel hemmen wi'j in onze joaren velet had! Wat hadde die ons een ellende besperen kund, as ie derekt onze meester opbeld hadde, dat ie al die onzinnige rekenboeken wel verbraanden kon! (Mar de goeie man hadde gien tillefoon).

Nou stoat het aachter in dat dikke boek, en de mieste meesters.... Mar ik dri'jje de wereld wel eens omme en toen hin 'k van aachteren of an begonnen.... Kwam ik het zómar integen!

Trek je d'r dus mar niet tevule van an meensken as jim Pietien of Jantien gien plakken van Zeeland onthollen kan, of niks van de hiele breukepot snapt. Veur 't leven is 't zonder weerde.

Mar vetel nooit an de meester, dat ik je zo wies meakt hebbe, want dan kan 'k nog wel veur de balie reupen worren, wegens „belediging van een ambtenaar in functie." (Is gien Stellingwerfs veur!)

Deank je dát eens even in: een rechtzeake tegen Jan Aarm Ongelok, huusnommer.... 13!

JOUK, Een Stellingwerfs poasverhaal veur de kleinen; De kebouter en de poasheaze.
In: Friese Koerier 16 april 1960.

De kebouters en de Poasheaze

Een Stellingwerfs Poasverhaal veur de kleinen, deur Jouk

Friese Koerier
... 16 april 1960 ..

Jonges en meagies,

Het is ai weer een peer joar leden, dat ik jim een verhaal veteld hebbe van de kebouters, die op zoe'n vremde meniere op Skotermaark kwammen.

Miskien weten jim alles wel niet zo hiel presies meer, mar jim zullen jim nog wel herinneren, dat ze woonden in de dikke beukeboom bi'j Bekoop. Nou, doar woonen ze nóg heur!

Hoe hieten ze ok al weer? O ja!

Oberon, dat is de oldste.

Puntmusse, dat is de kebouter mit die mooie punt op zien musse.

Lanterendreger, dat is de kebouter, die bi'jlochten moet, as er 's naas in het bos waarkt wordt.

Holthaker, dat is de staarkste. Ie moen hem eens mit de grote biele zien zwaaien!

En Klompien, dat is dat vlogge kereltien, dat zo allemachtig harde lopen kan, en zo griezelig best klimmen!

Op een oavend waren ze allemoale thuus. Ze zatten om de toafel, in een ronde kring. Ze waren mu. Ze hadden de hiele dag harde waarkt. Ze zeden niet vule. Het was slim stille in de dikke beukeboom.

Mar inienen worde d'r op de deure klopt. De kebouters skrokken er van. Wie zol dat wezen? Het was al zo leate. Wie kon er nou nog kommen? Ze begrepen er niks van.

Klompien leup noar de deure. Hiel vezichtig dee ie die een entien eupen, en Wie ston doar?

„De Poasheaze!" reup Klompien. Ja heur, het was de Poasheaze. Hi'j ston veur de deure. Bi'j het locht van de moane ko' j' hem dudelik zien.

De aandere kebouters waren ok al bi 'j de deure kommen.

„Kom d'r mar gauw in!" zee Oberon.

Mar de Poasheaze skudde zien heufd.

„Nee," zee-d-ie, „dat kan niet. Ik zol het netuurlik wel hiel greag willen, mar ik bin vuus te dikke. Ik kan niet deur de deure. Ik hebbe vandeage zovule lekkere varse grössies en blatties opsmikkeld. En doar bin 'k zo dikke van worren. Mar kommen jim d'r even uut, dan kun we gezellig een skoffien proaten!"

Dat deden de kebouters vanzelf greag. Iene veur iene kwammen ze noar buten.

Eerst Oberon. Hi'j leup een beetien veurover. Zien witte board kwam hoast an de grond. Ie konnen wel zien, dat ie old en mu was.

Toen Puntmusse. Hi'j hul zien mooie musse in de haand. Dat dee-d-ie altied, as er veneam bezuuk was.

Doarnoa Lanterendreger, mit zien lanterentien in de haand.

Dan Holthakker, mit de biele. Hi'j hoefde die biele wel niet te gebruken, mar hi'j nam hem altied mit. Hi'j vun, dat dat zo heurde.

En op't leste Klompien. Die zette vlogge de stoelties buten.

Doar zatten de kebouters in een kring. En midden in die kring zat de Poasheaze Die wol netuurlik wat vetellen, dat begrepen de kebouters wel. Wat zol het wezen? Ze waren slim beni'jd!

„Kebouters," begon de Poasheaze, „ik zal jim wat vetellen. Ik hebbe een plannegien bedocht. Een mooi plannegien!"

Een mooi plannegien? De kebouters begrepen er niks van.

Mar de Poasheaze vetelde al verder. „Jim weten wel, dat het morgen Poasen is. En nou wol ik een spellegien mit jim goan doen. Een mooi spellegien. Hoe vienen jim dat?"

„Prachtig!" reupen ze allemoale.

„Mooi!" zee de Poasheaze. „Luuster dan goed! Morgenvroeg om acht ure, kroep ik vort, hier in de buurt. Mar ik neme ok wat mit. Ik neme een körvien mit, en doar zitten zes poaseier in. Mooie, gekleurde poaseier.

Om kwart over achte meugen jim butendeure kommen, en dan moeten jim mi'j op zuken. Jim hoeven niet ver te goan, want ik blieve hier dichtebi'j. Mar ik kroepe wel hiel goed vort, reken doar mar op. Mit mien körvien. En pas nou op: wie mi'j vindt, krigt twie poaseier! De aanderen allemoale iene. Doe dus goed je beste! Dus morgenvroeg, om kwart over achte, goan jim beginnen. En nou, welterusten allemoale!"

Toen verdween de Poasheaze mit grote sprongen tussen de bomen.

En de kebouters kreupen vlogge op bedde. Mar ze sleupen niet zo hiel best die nacht. Ze mossen ieder keer deanken an dat mooie plannegien van de Poasheaze. Wie zol hem morgenvroeg vienen?

De volgende morgen om acht ure stonnen de kebouters al bi'j de deure. Mar ze mochten er niet uut. Ze mossen nog een kwetiertien geduld hemmen!

„Nou kropt ie vort!" zeden ze tegen mekaander. „Woar zol het wezen?"

Ja, dat was het geheim van de Poasheaze! Dat wust gien lene.

Het kwetier duurde veskrikkelijk lange vunnen de kebouters. Mar eindelik, eindelik was het dan toch vebi'j. „Klik!" zee de deure, en toen stapten ze noar buten. En nou mar zuken.

Wat dee Puntmusse?

Hi'j leup het bos in. Hi'j keek links en rechts. Hi'j loerde overal tussen de struken. Hi'j keek in elk koelegien. Mar ie moen niet deanken, dat ie ok tussen de struken kwam. Niks er van heur! Hi'j was vuurs te bange veur zien mooie mutse. As die eens bleef hoaken aachter een takkien? Of as er een grune plakke op kwam? Nee, Puntmusse was slim vezichtig!. Doarom vun hi'j de Poasheaze niet. Want die was hiel, hiel goed vortkreupen!

Wat dee Lanterendreger?

Die hadde zien lanterentien ansteuken. Zo zochte hi'j de hiele buurt of. Mar dat lanterentien hulp hem niks. Want het was jommes hielemoaie niet donker? En ie moen weten, hi'j mos zó goed op dat lanterentien passen, dat ie de Poasheaze niet zag! En die zat toch werachtig hiel dichte bi'j!

Wat dee Holthakker?

Hi'j hadde zien biele mitneumen. Hi'j zwurf deur het bos. Hi'j was liep, die Holthakker. Hi'j sleug mit zien bile tegen de dikke boomstammen. Dat klonk slim harde deur het bos. Holthakker dochte, dat de Poasheaze doar van skrikken zol, en veur de dag kommen. Mar de Poasheaze leut hem niet zien! Naargens! Wat dee Klompien?

Hi'j klom in alle bomen. Hi'j dochte er hielemoale niet an, dat een heaze nit klimmen kan. En toen hi'j de Poasheaze niet in de bomen vun, dreafde de kleine Klompien hiel harde deur het bos. Mar dat hulp hem niks. Want a' j' harde lopen, ku' j' slecht zuken. Hi'j zag de Poasheaze dus ók al niet!

Wat dee Oberon? Oberon was old en wies. Hi'j dochte: „Een heaze kan niet klimmen, dus zit ie niet in een boom. Doar komt nog bi'j, dat ie dichte in de buurt is, want dat het ie zegd. Dan moet de Poasheaze vortkreupen wezen in disse gröppe".

Oberon zocht in de gröppe. Hi'j douwde alle takkies, alle strukies an de kaant Mar de Poasheaze was er niet! Toen zochte Oberon nog mar eens in een aandere gröppe. Mar hi'j stapte bi'j ongelok in een koele, en . . . hi'j vul. Hi'j hadde zien voete bezeerd! Niet slim gelokkig, mar het dee toch knap zeer.

„Ik goa noar huus!" dochte Oberon. „Ik viene hem toch niet. Ik worde te old veur zokke spellegies!"

Toen ging Oberon noar huus. Hi'j dee de deure eupen, en...wie zat doar bi'j de toafel? Het was . . . de Poasheaze. En het korvien ston noast hem op de vloer!

„Eerlik wunnen, Oberon!" zee de Poasheaze En hi'j gaf Oberon mitien twie mooie. gekleurde poaseier.

„Mar hoe kan dat nou?" vreug Oberon vewonderd, „ie zeden gisteroavend, da' j' niet deur de deure konnen. En nou zit ie hier toch?"

De Poasheaze begon te lachen. „Ik kon er wel deur!" zee-d-ie. „Gisteroavend ok wel, mar ik wol jim d'r tussen nemen! Ik bin hier vlakbi'j aachter een boom goan stoan, en toen jim an't zuken gingen, bin 'k stillegies noar binnen sleupen!"

Een ure leater kwammen de aanderen weeromme. Ze konnen de Poasheaze naargens vienen! Wat keken die reer op, toen ze heur husien binnenstapten Ze snapten er eerst niks van!

Mar de eigies hemmen lekker smeakt heur! Reken mar!

De kebouters hemmen derekt mit de Poasheaze ofspreuken, dat ze 't volgende joar weer zoe'n mooi spellegien goan doen.

Wie zal het dan winnen?

Ja, dat vetel ik je leater miskien nog wel eens!

En nou is het verhaaltien uut. Mar wee' j', wat jim nou eens doen mossen? Jim mossen ditzelfde spellegien ok eens goan speulen. Dan is iene van jim de Poasheaze, die vort kropt. En de aandere kiender bin de kebouters, die de Poasheaze opzuken.

Pas op, neem veural gekookte eier, die goan niet kepot, en ie kun ze mitien lekker opsmikkelen!

Plezierige Poasdeagen, jonges en meagies!

JOUK, Stellingwerfse riempies; De poasheaze.
In: Friese Koerier 16 april 1960.

Stellingwerfse riempies

34.

De Poasheaze

De Poasheaze leup wat ie lopen kon,
Deur de stroaten van Wolvegoa,
En as ie eens even stille ston,
Dan teld' ie zien eigies noa.

Er waren er nog een honderd of wat,
En allemoale mossen se vort.
Dus vervolgde de Poasheaze rap zien pad.
Wat duurde zoe'n naacht ok kort!

Hi'j leup stroate in en stroate uut,
Mar .... hi'j dee het wat ál te vlot!
Hi'j strukelde en hi'j vul laankuut ....
Alle eigies waren kepot! ....

O wee, o wee! Wat was dát een strop!
Mar tóch bleef ie goed gemutst,
En zee: „'k Brenge z' aanders in de dopp',
Mar dan moet het dit joar
mar KLUTST!" ....

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Bliede wezen.
In: Friese Koerier 23 april 1960.

---

23 april 60

Stellingwerfse riempies

Bliede wezen

346

Bliede wezen,
is dat lachen om een bak?

Bliede wezen,
is dat mit gemak
dure dingen healen
en betealen?

Bliede wezen,
is dat lekker eten,
of een boel geleerde dingen weten?

Bliede wezen,
dat is elke morgen
fleurig opstoan;
noar je waark goan
zonder zorgen;
en in kleine dingen
Grote Wonderen lezen!

JOUK.

Mooi en mal uut het leven van Jan Aarm Ongelok; XCIX. Volksvemeaken.
In: Stellingwerf 13 mei 1960.

13-5-60

MOOI EN MAL UUT HET LEVEN VAN JAN AARM ONGELOK.

XCIX.

Volksvemeaken.

Om mar mittien mit de deure in huus te valen, beste meensken, 'k hebbe d'r wel een beetien mit in de meage zeten. Niet mit die deure vanzelf, die hangt nog wel in 't kezien, mar mit die negen-en-negentig.

Want a' 'k goed mit mien geheugen te roade goa, dan zee onze meester vroeger altied : „As 't kleintien d'r véur stoat, dan moet ie d'r óf, en as ie d'r ááchter stoat, dan komt ie d'r bi'j !" en nou zullen jim as vestaandige meensken en goeie old-leerlingen allemoale wel in de gaten hemmen, dat dat niét op de kop-van-jut, mar op de Romeinse siefers sleug. Om even een veurbeeltien te geven : X = 10 ; IX = 9, 't kleintien stoat er véur, dus 't moet er óf ; XI = 11, 't kleintien stoat er ááchter en 't moet er bi'j.

Nou heurd' ik altied tot iene van de besten, al zeg ik het zelf, en dat trukien ha' 'k dus noa een week of drie ok wel in de slag. Mar loat die goeie man nou nooit an 't getal 99 docht hemmen ! Miskien het ie 't trouwens ok wel mit opzet oversleugen heur, omdat ie 't zelf niet wust.

Mar nou op de man (of de vrouw) of : 99 is dat 90 + 9 ? Zonder mis ! Dat zu' we donkt me wel ien wezen. Dan wordt het dus : XCIX, 't nommer van dit stokkien.

Veur 't geval d'r nou toch nog iene wezen mog, die vindt dat 99 hetzelde is as 100 — 1, loat die het dan mar gerust zó doen : IC. Mit mi'j zu' j' gien ruzie kriegen heur, al loop ie eens even uut de moate.

Dat dee de Woudklank trouwens zundag niet. Nee, dat was kiek-of ! Wat trommelen en wat bloazen en een rontien over de beane ! As Olyphia 't op hetzelde terrein krek zo goed dee, meakte ik me doar tenménen gien zorgen meer over. Zet 'm op, jonges !

En nou hemmen jim dus allemoale wel al in de gaten, da' 'k noar 't moterrésen west bin. 'k Was 't eanlik niet van plan, mar 's morgens kwam er een tillegram : „Kom derekt ! Duutsers in 't veld ! Vestoan ze niet !"

Afijn, bevel is bevel, ikke henne vanzelf. Mooie gelegenheid om veur niks op 't terrein te kommen. Vroeger mossen we altied waachten, tot de mannen bi'j 't hekkien de aandere kaant opkeken.... Nou stap ik riegelrecht op die kerels of. Kloppe drie keer op 'e jassebuse. „Tillegram van 't hoofdbestuur !" Leuten ze me slimme onderdoanig deurgoan, hè. za' 'k noar 't middenveld, komt er een pelisie op me of. „Helperskoarte ?" vragt ie in goed Stellingwerfs. Heal ik de skolders op . „Wat sagen jou ?" Deankt ie, da' 'k iene van die Duitse rieders bin, salueert, haand an de kleppe, geft een goeie sigerette weg en lat me lopen.

Afijn, 'k heb 't me makkelik meakt en de hiele middag een goed plak had. De veurzitter hadde ondertussen een duuts woordeboek van huus heald en dat ták me, zie ! 'k Hebbe me doaromme niet mit de leiding bemujd, mar 't is best velopen, d'r was een protte lewaai en spanning en d'r bin ok een peer over de kop goan, mar dat heurt zo, aanders is er niks an ! Dat doar krek iene van die Duutsers bi'j was, zal hem overigens toch wel in de tealmoeilikheden zeten hemmen : hi'j het netuurlik nooit begrepen, dat doar een bocht was ! Ja, ie moen Jan Aarm mar passeren ! Goan de priezen noar Nederlaand !

Die zijspannen, dat was ok een mooi gezichte, heur ! Ik zal je zeggen, die kerels in die bakkies waren zó benauwd, dat ze 'r in elke bocht hóast uutsprongen, hè. Mar de speedway vun ik het mooiste van alles, want die konnen hoast niet uut ende kommen en toen ha' we d'r vule langer wille van !

Om eerlik te wezen vien ik die middag motorrésen in Noordwolde iene van de hoogtepunten in 't Weststellingwerfse joar. Mar mit Poasen was 't in Wolvegoa ok drok heur ! En doar ko' j' ok wel griezelen in dat grote ding mit die karregies. En ok wel ijsko eten en zo.

A' 'k 't goed hebbe, dan goat het hard om hard tussen die beide. Krek as de veurzitter zee : „'t Zit 'm in 't matrioal en in 't bochtewaark !"

En nou, beste meensken, tot nommer honderd. Dat wordt een jubileumdag veur

Jan Aarm Ongelok, huusnommer . . . . . 13 !

JOUK, Stellingwerfse riempies; Ofskied van meië.
In: Friese Koerier 28 mei 1960.

28 mei 1960 -

347 Stellingwerfse riempies

Ofskeid van meië

Meimoand — blujmoand,
meimoand — grujmoand,
Ie bin al hoast weer vebi'j.
Zeg, wat bi'j weer prachtig mooi west!
Zo bekend en tóch zo ni'j.

Laanden hè' j' in bloemetunen
Ommetovert — geel en rood.
Hoog' in de kestanjebomen
Stonnen keersen — fier en groot.

Over gele koolzoadvelden
Vleugen bi'jjen of en an.
Meimoand — blujmoand,
meimoand — grujmoand,
Alles wat nog jubelen kán,
Alles jubelt jou ter ere,
Alles wat nog jubelen kán!

Voegels, bi'j heur volle musten,
Zongen van een groot gelok.
Elfies, die de bloemen kusten,
Ja, de elfies daansten ok!

Mar de meenske-stemmen rustten....
Meensken, die 't Geheim niet wusten....
Want ze hadden het zo drok....

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Viskers in juni.
In: Friese Koerier 9 juni 1960.

Friese Koerier 9 juni 1960

348

Stellingwerfse riempies

Viskers in juni

's Morgens in de vroegte,
an de weaterkaant,
tussen riet en roegte,
hengel in de haand,
zitten weer de mannen
netties op een rij,
steren weer gespannen,
of gien boars of blei,
of gien voorn of broasem
bi'j heur hoakien zit,
healen amper oasem,
as er iene bit.

Dauw op veld en akker —
mar de zunne komt,
meakt de wereld wakker:
leeuwerik klimt prompt
noar de blaauwe lochten
van de ni'je dag;
bliede, vri'jgevochten,
jubelt ie zien slag;
dikke kikkers kweaken
tussen 't entekros;
wereld in ontweaken
meakt geluden los.

En de visker, stille
an de weaterkaant,
luustert en het wille,
ienzem in het laand;
lat zien hengel rusten
bi'j een olde kolk,
luustert noar de lusten
van het voegelvolk;
zulver op het weater,
dobbertien drift vort,
en de dag wordt leater:
duurt ok vuus te kort...

Tussen riet en lissen,
op een stille stee,
droomde mennig visker
van de Sprokiesfee.

JOUK

MEULEPOLLE SIEGER van de; Mooi en mal uut het leven van Jan Aarm Ongelok.
In: Stellingwerf 24 juni (Ingezonden).

24 juni '60

INGEZONDEN.

Mooi en Mal
van Jan Aarm Ongelok.

Doe 'k vrijdagenoavend de „Stellingwerf" kreeg zag ik doaluk in 't eerste blad dat lange stok over Mooi en Mal van Jehannes. En nou is 't zoo, dat un olde koetsier nog altied greag het klappen van de zwiepe heurt. Ik hebbe dan ok mien slinger an dat stok had. En doe 'k 't uut hadde dogt ik, ie moen Jan fielseteeren heur mit zien jubelee. Honderd stokkies ! Dat nuum ik nog al wat !

Ik hebbe niet telt hoe veake as ik wat in de kraante skreven hebbe, maar honderd liekt my wel vuule.

Dak jou proaties altied greag leeze, doar kuj van op an heur. Ie doen dat zoo mooi, dak er soms meedelieden mit kriege, maar dan denk ik ok dat is niet noodig. Het is un groot veurregt in 't leeven aj de dingen zóó op je kunnen loaten ofkommen en aj der zóó over proaten kunnen. Want het is donkt mij zoo, het komt er meer op an hóé aj de dingen anpakken, as wát aj te verwarken kriegen.

Mien harteluke gelokwense heur en ik hoope nog veake wat van je te leezen.

Sieger van de Meulepolle.

JEHANNES, Mooi en mal! Een gesprek mit Jan Aarm Ongelok, huusnommer 13; Een woortien veurof.
In: Stellingwerf 17 juni 1960.

17-6-60

MOOI EN MAL !

Een gesprek mit Jan Aarm Ongelok, huusnommer 13

Een woortien veurof.

Ik wete netuurlik niet, lezers, hoe goed as jim onthollen kunnen, mar d'r is een tied west, dat in de Stellingwerf geregeld stokkies in het Stellingwerfs te lezen waren onder het opskrift: „Wi'j proaten greag Stellingwerfs !" Ze wodden skreven deur Sieger van de Meulepolle en ze vullen bezunder in de smeak. Mar op een goeie dag het Sieger ofskeid neumen en mog ik zien opvolger worren mit „Een proatien uut de Oosthoek." Dat hè' 'k 87 keer volbrocht en toen begon ik noar een opvolger uut te kieken, want het vaalt niet mit, om ieder keer mit wat ni'js veur de dag te kommen.

En op 26 febrewoari '54 hebb' ik jim veteld, da' 'k toevallig Jan Aarm Ongelok hadde leren kennen, toen ie op de Ni'jjeweg uutgleed over een benane-skelle, krek in een bultien peerdeviegen, dat nog noadampte van de bak-oven, en bi'j 't haandewassen veurover in de Splittinge dukelde, tot skrik van alle vebi'jgangers en drie kikkers, die doar krek heur middagsloapien deden. Dat is nou al weer meer dan zes joar leden en in die zes joar het Jan precies negennegentig woorties in de Stellingwerf spreuken en hi'j is dus eanlik an zien honderste toe. Da' 's dus een jubileum, en doarom bin 'k noar hem toestapt, niet mit een onderskeiding in gold of zulver, mar mit een hartelike fielesetoasie. Tenslotte kwam ik indertied mar an 87 toe en is ie me dus veruut de boas worren ! Ik hope, dat de lezers niet aachterblieven en ok even in de Stellingwerfse penne klimmen, want eerlik woar, onze Jan Aarm verdient dat !

Netuurlik is het niet bi'j die fielesetoatie allient bleven. We hemmen ok een skoffien noffelik zitten te proaten en uut dat gesprek mag ik jim disse keer het ien en aander vetellen. Het zal allicht een betere kiek geven op het waark dat Jan tot nou toe leverde en op zien plannen veur de toekomst.

Hi'j zat in een grote stoel en een dikke board en ik begreep zó wel, dat ie gien bezuuk meer vewaacht hadde.

„Goeienoavond, Jan !"

„Och goeie grutten, bin ie dat Jehannes ?" Hi'j sleug beide haanden toegelieke op 'e kni'jjen en 't was krek of de skenieren kreakten. Mar miskien het de stoel west, want die was ók old en gammel.

„Is 't niet hielemoale, eh.... ?"

„Nee Jehannes, jonge, 'k hebbe 't heufd stoten."

„'t Heufd stoten ? Woaran ?"

„Aan de wereld, jonge. Ze zeggen, dat ie rond is, mar d'r zitten een boel skaarpe raanden an."

„Kom kom, kerel ! Niet zo mismoedig ! Kop op — wat kan je gebeuren ! Ik komme je fieleseteren mit je honderste !"

„Nou stik ie me de gek an, Jehannes, zo old bin 'k nog niet."

„Nee, mar dat bedoel ik ok niet man ! Ik komme je fieleseteren van meneer Vlaskamp en van 't hiele perseneel van de drokkeri'jje en van de kraante-bestellers en van de lezers en tenslotte van mezelf. 't Is vandeage jommes je honderste keer, da' j' in de kraante kommen ?"

„Mar 'k heb 't nog niet kloar, Jehannes."

„Hoeft ok niet Jan. Hoeft ok niet ! Vandeage hoef ie allient mar wat te vetellen en ik skrief 't wel even veur je op. Kiek eens, wa' 'k je allereerst vroagen wol: d'r bin lezers, die beweren, dat het allemoale mar larie is, wat ie zo allemoale in negenennegentig keer veteld hemmen. Dat ie niks ongelokkiger binnen as een aander, die gien Ongelok van zien vân hiet, en die niet geboren is op de dartiende van de dartiende van '13, om 13 ure 13, as dartiende uut het gezin, op huusnommer 13."

„'t Was de dartiende keer, Jehannes !"
„Wát was de dartiende keer ?"
„Da' 'k mien heufd stootte."
„Altied an de wereld ?"
„Nee. De eerste keer an 't loophekke, toen an de tafelpote, toen an de krokke van de deure, da' 's drie. Toen an een lanterenpoal, de vuufde keer an de haand van de juffrouw, de zesde keer an de haand van de meester, toen an die van de bovenmeester, toen an een auto, toen ...."
„Mar 't geheugen het er gelokkig niet onder leden."
„Koffie ?"
„Greag !" Hi'j komt overende uut zien stoel en nou liekt ie inienen niet zo old en niet zo zielig meer.
„Ie blieven aanders nog mar kras, hè ?"
Hi'j is ommedri'jd as een blad an de boom. „Kras ? Van binnen bin 'k nog zo jonk as een kalverstartien."
„En voldoet de skrieveri'jje nog wat ?"
„Ja, best Jehannes, best !" Hi'j skinkt de koppies vol. „En wee j', wa' 'k het mooiste viene ?"
„Nou ?"
„Ik kriege alle weken een hiele stoapel brieven van de lezers. En in 't Stellingwerfs vanzelf. Doar kan 'k mien harte an ophealen !"
Inienen zie 'k troanen in zien ooghoeken. „Waar deank ie an, Jan ?"
„An dat lieve meagien," zegt ie.
„An welk meagien ?"
„Het mooiste meagien van Weststellingwerf." Hi'j het mujte om zien troanen boas te blieven.
„Mar ie bin toch niet ... ?"
Hi'j skuddet zien heufd en healt een brief uut de kaaste. „Hier, lees het zelf mar !"

Aarme Jan Aarm,

Ik leze altied jouw stokkies in de „Stellingwerf" en 't goat mi'j zó an 't harte. Ie moen toch wel een slim ongelokkig mannegien wezen en doarom hè' 'k een tutien in de rechterbovenhoek drokt. En vuuf zolten druppies in 't kevort. A' j' ze opsmikkelen, deank dan mar, dat het zolt ofkomstig is uut de troanen van het mooiste meagien van Weststellingwerf.

Het blift wel vuuf menuten stille in de keamer. „Hè' j' nog meer van die mooie epistels ?" vroag ik dan.
„Het harte zol je breken," zegt ie, en healt mit de rechterwiesvinger de leste suker uut het koppien.
„Ie bin dus nog niet van plan, om er mit op te hollen ?"
„Ophollen ? Niks heur ! Mar ik bin nou weer zes joar older worren en dan wee' j' wel hoe 't goat : dan is een meenske an een bromfiets toe !"
„Een bromfiets ?"
„Ja zeker ! Een bromfiets ! Zo lange a' j' jonk binnen, ku' j' 't wel op 'e fiets betrappen, mar ik bin an hulpe toe."
„Zo' j' dat nou wel doen, Jan ? 't Is tegenwoordig geveerlik op 'e weg en zoe'n ding kost een protte geld."
„Een protte geld ? Drie keer vuufentwintig gulden, Jehannes ! En lopen as een heaze."
„O, hè' j' een twiedehandse kocht ?"
„Wis en zeker man. Aanders vienen de meensken er jommes niks an ?"
„Moen die er dan wat an vienen ?"
„Ie begriepe me niet, Jehannes ! Kiek eens, woarveur hebb' ik dat ding kocht ?" Hi'j kikt me vroagend an.
„Om te gebruken vanzelf, mar ..."
„Juust ! Ik wil er op toeren ! Kris-kras deur de wereld, overal woar de „Stellingwerf" lezen wordt. En da's een mooi lappien grond !"
„En goa' j' doar dan over skrieven ?"
„Precies ! Ik bin over mien jeugd en zo nou wel een beetien uutproat en nou trek ik de wereld in. Dat wordt :

An Jan Aarm zien haand
Deur het Stellingwerfse laand !"

„'k Hope, dat het lokt, Jan !"
„Woaromme niet ? 'k Bin jommes veur 't gelok geboren ?"
Hi'j slat mit de voest op de toafel en skot as een jongkerel in de bienen ! Helaas ..... de punt van de skorstienmaantel is hard en skaarp ....
En dat betekende het onvewaachte ende van mien gesprek mit die ondeurgrondelike Jan Aarm Ongelok, huusnommer 13 !

Jehannes

JOUK, Stellingwerfse riempies; Hi'j wus het wel!...
In: Friese Koerier 17 juni 1960.

Friese Koerier 17 juni 1960

349 Stellingwerfse riempies

Hi'j wust het wel!...

Een zekere meneer Van Tunen,
In 't deag'liks leven zeakenman,
Lag in de Appelske-ster dunen,
Mit enkel iene zwembroek an.

En hi'j geneut van zaand en zunne,
Van onvolprezen dennegeur!
En al die meensken om hem henne,
Sjeneerd'ie 'm gien sekonde veur!

Mar d'aand're morgen ging Van Tunen
Op zeakenreize — offisjeel!
Mit strepiesbroek en zwarte skoenen,
Het boortien strak om hals en keel.

De zunne skeen, de dag was hiete,
Zoas dat nou en dan gebeurt.
Meneer Van Tunen zuchtt' en
zwiete...
Zien heufd leek krek een rooie
biete...
Hi'j trok... Nee, niks! Hi'j wist, hoe't
HEURT!...

JOUK

JOUK, Stellingwerfse riempies; De langste dag.
In: Friese Koerier 22 juni 1960.

Friese Koerier 22 juni 1960

360 Stellingwerfse riempies

De langste dag

Joris Goedbloed lag nog lekker
Op zien iene (rechter) zied,
Toen de olde rammel-wekker
Ofleup: het was Joris' tied!
Mit wat grommen en wat brommen
Groette hi 'j de ni 'jje dag;
Mar toen, goed en wel bekommen,
Toen skeut Joris in de lach.
Tjonge hadd'ie 't hoast vergeten:
't Was ja wis de langste dag!
't Butenkaansien hoast verzeten!
Joris Goedbloed sleug zien slag:
Hi 'j kruep lekker weer op bedde;
Er was jommes tied genoeg?
„Mit een ure", zee-d-ie, „'k wedde,
Bin 'k de eerste van mien ploeg!"
't Was al krap twie ure leater,
Toen ging Joris noar 't febriek.
Zunne lag op veld en weater,
Joris vuulde 'm ók eens riek!
Veur de deure ston de boas al.
Joris koerste op hem an:
„Goeiemòrgen! Wat kiek ie mal!
'k Bin bepoald de eerste man?"
„D' eerste?" dee de boas wat skuchter.
(Want hi 'j hul nie van dit slag).
„Zeker woar!" zee Joris nuchter.
„Man, 't is toch de langste dag?
Woarom zo' we dan al jachten
In de vroege morgenstond?
Tie genoeg! bin mien gedachten.
Sloap eens uut, dat meakt gezond!"
Toen begreep de boas 't op 't leste.
„Joris," zee-d-ie mit gezag,
„Goa noar huus! Het allerbeste!
't Is veur jou de kórtste dag!"
Joris lachte vol en riepe:
„Nou meneer, dan hart'lik daank!
Mar as ik het goed begriepe,
Sleup ik dus een half joar laank?. . .

JOUK.

JOUK, Stellingwerfse riempies; Mit de tente op pad.
In: Friese Koerier 29 juni 1960.

„Friese Koerier". 29 juni 1960.

351.

Stellingwerfse riempies

Mit de tente op pad

We hemmen een vekaansie-tochien meakt,
Kris-kras deur Nederlaand.
Over de Ofsluutdiek noar het Noordzee-straand,
En we bin in Rotterdam vezeild reakt
Op de Floriade en de Euromast.
We bin deur de Maastunnel het zuden in goan,
En boven op 'e Vaalserbaarg hè' we stoan:
Een prachtig uutzichte over Duutslaand was 't!
We hemmen overnaacht in Berg en Dal,
An de aandere kaant Nijmegen
We bin over smalle slingerwegen
Deur de Betuwe goan en de Aachterhoek, en toen pal
Het noorden in, over de Holterbaarg en Ommen,
En verder over Balkbrogge,
Dwingel en Diever weer terogge.
Boordevol indrokken bin we thuus kommen.
D'r wordt een boel mit butenlaandse reizen adveteerd,
En netúürlijk bin die mooi. Mar 't is zoe'n ende vort,
En een protte meensken hemmen tied en... geld tekort...
Vegeet het niet: ons eigen laand is ók de mujte weerd!

JOUK

JOUK, Stellingwerfse riempies; Noordwolde-weke.
In: Friese Koerier 1 september 1960.

Friese Koerier 1 sept. 1960

Stellingwerfse riempies

Noordwolde-weke

(31 aug.—4 sept.)

't Is weer Noordwolde-weke,
Het is weer volop feest!
Een goeie road an ieder,
Die disse woorden leest:
Goa doar een daggien henne!
Noar maark of noar meziek,
Noar taptoe, kiendersirkus,
Of koord-akreboatiek!
Bekiek velocht Noordwolde!
Neem ook het vuurwaark mit!
Deank zundagmiddag an de
Oriënteringsrit!
Er is een voetbalwedstried
Noordwolde — Veenendoal!
't Is weer Noordwolde-weke!
't Is feest veur allemoal!

JOUK.

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laand!; I. Eindelik los! Noar Noordwolde.

In: Stellingwerf 16 september 1960.

AN JAN AARM ZIEN HAAND DEUR 'T STELLINGWERFSE LAAND!

16 sept 60

188 **I. Eindelik los! Noar Noordwolde.**

Ja beste meensken, ik kan wel mit de klompen an vulen, jim er een protte verdriet van had hemmen, da' 'k zo slecht uut ende kommen kon. Mar dat zit zo: hi'j dee het niet. Dat is te zeggen die plof. A' j' een goed geheugen hemmen, dan wee' j' nog wel da' 'k dat apperoat kocht hebbe veur de somma van drie keer vuufentwintig gulden, op ofbetealing, want de brune kon 't niet eerlik trekken en de zwarte was kreupel. Mar hi'j dee 't niet heur. 'k Wil niet beweren, dat de vekoper me be.... het, mar in elk geval liekt het er een boel op. En as jim nou ok nog weten, dat mien hiele gereedskoppekist bestoat uut iene olde segaredeuze, mit een heamer, een knieptange en een skroevedri'jjer, dan snappen jim krek zo goed as ikke, dat ie zomar niet weer op 'e weg ston. Afijn, noa veskeiden deagen van harde ploeteren bin 'k er uut kommen: een smerige boesjie. Mit de punt van de rooie buusdoek hè 'k 't zodoende weer veur mekaander kregen. En zo gauw as het beesien op toeren was, docht ik: „Jonge, Jan, ie bin nog krek op tied. 't Is zoaterdagoavend en 't is ok nog 3 september, a' j' een klein beetien vortmeaken, ku' j' de Noordwoldeweek nog an 't aachterwiel kriegen, mit vuurwaark en al!"

Nou, wat dat vuurwaark betreft, het geluud ha' 'k derekt al te pakken, heur! Knetteren en knappen èn angoan, dat ding! De hiele Holtwal was op 'e bien en in de deftige Heufdstroate ston 't zwart van de meensken. Hadden me allemoale al heuren ankommen vanzelf!

Nou hadd' ik me zo veursteld, dat hiel Noordwolde ien stok locht wezen zol, vol skienwaatpers en zo, mar dat vul me eerlik gezegd wel een beetien of. De „olde" stroaten hadden wel een oarig laampien hier en doar, mar het leek me zo toe, dat de meensken in de Ni'jbouw niet vule mit de velochting op hadden, want die hadden allemoal de gedienen dichte, krek of ze d'r niet bi'j heurden. Bin 'k mar gauw weeromme goan, hè' 'k een posien stoan te kieken noar die mooie ringen boven de Voart, reed ik noar 't West, ston doar in een tuun een bortien „Ie prijs". Afijn, ikke van 't zadel of vanzelf, want dat wo' 'k van dichterbi'j zien. Stoa 'k doar zo een ogenblik te stoan, komt er nog iene an, zegt tegen me: „Knap hè?" Zeg ik: „Kollesoal kerel! Hier woont zeker een bloemist?" Zegt ie: „Een bloemist? Welnee man! Hier woont een skeerboas, dat ku' 'j toch wel an 't grös zien?" Nou, eerlik is eerlik, 't wás er glad of!

Mar alles goed en wel, die man die worde een beetien vertrouwelik mit mi'j en toen zegt ie: „Bi'j al an de Dwarsvoart west?" Vroeger wel," zeg ik. „Toen bin 'k er al eens op 'e kop in fietst!" Zegt ie: „'t Goat niet over vroeger, mar over vanoavend. Moe' j' doar eens even henne rieden. Krek over de duker. Ku' j' 't negende wereldwonder zien. De aanderen bin 'k vegeten." Ikke dus mar weer opgestapt en noar de Dwarsvoart. En ja heur! 't Negende wereldwonder! De Amerikaonse Echo was er niks bi'j. Allemoale sterren, die uut en angingen en de moane kwam op en dan was het floep! — de tuun velocht, en dan was het flip! — tuun niet meer velocht en ikke mar prakezeren, hoe dat in zien waark ging. Komt er toevallig weer iene noast me stoan (zo bin ze in Noordwolde), zegt tegen me: „Dat bin allemoale blikken, die doar in de locht hangen." Zeg ik: „Aha! Hier woont dus de blikkiesfabrikant!" Zegt ie: „Kerel, kerel, wat een vestaand! Man, hier woont de tandarts! Al die blikken zaten vol olde taanden en koezen ,mar nou de Voart binnenkort tóch dempt wordt..."

Afijn, ik hebbe de brommer grepen en ikke d'r vandeur hè! Wat healen kon! Begint me dat ding te knappen en te kreaken. Op 't leste bin 'k ofstapt. Kiek ik aachteromme, spattert krek het leste stok vuurwaark hoge in de locht uut mekaander.... Trap ik mien brommertien mar weer an, lopt ie... geruisloos! Hadden ze me veur de darde keer te fieter neumen!

'k Heb er nog wel over docht, om even terogge te sloan, deur zundes mit te doen an de oriënteringsrit en 'k bin bi'j 't Buurthuus west ok. Mar toen 'k doar al die meensken zo zag stoan, die hoopten op de eerste pries, toen docht ik: „Jan, jonge, doe dat nou niet, géef ze een kaans!"

Trouwens, de veurzitter kwam ok al bi'j me: „Ie doen toch niet mit, Jan?"

'k Zag wel, dat het een pak van zien harte was, toen 'k „nee" skudde....

JOUK, Stellingwerfse riempies; Oriënteringsrit.
In: Friese Koerier 29 september 1960.

„Friese Koerier" 29 sept. 1960.

353

Stellingwerfse riempies

Oriënteringsrit

De klokken worren liek zet; de pepieren uutdeeld.
Dan.... tied! De sjefeur geft gas en de rit begint!
De koartlezer hardeöp: „Noa „BENZINE enz." rechts".
Ien en al spanning, woar ie de woorden vindt.

Eerste weg links, en twiede weg rechts,
Noa speulende kiender.... Woar bin die? Terogge!
Ja tóch! Op die mure! Drie menuten vespeuld!
Veur „20" links. Wat healen kan! Vlogge!

Een roete-kontrole! Is ie goed of vekeerd?
Een brievien! Links, rechts, 't is een wirwar van stroaten!
Noa „AGENTSCHAP".... Dat klopt! En dan veur „FABRIEK"....
Deurrieden — gas geven — niet over proaten!

Aanderhalf ure van uterste andacht,
Dan komt het ende. De rit is volbrocht.
Is het een blunder, of.... is het een beker?
Rustig ofwaachten! Mar ien ding is zeker:
Netúúrlik wéér mit bi'j de volgende tocht.

JOUK.

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laand!; II. Van Wolvegoa noar Blesdieke.

In: Stellingwerf 7 oktober 1960.

STELLINGWERF vrijdag 7 oktober 1960

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laând !

II. Van Wolvegoa noar Blesdieke.

Ja, loa'' 'k disse keer eens van wal stikken op hoek v.h. Troost. Da's dichte bi'j 't Gemeentehuus en om eerlik te wezen vien ik dat een veneam gebouw. Om zo te zeggen het middelpunt van de Gemeente. Doar stoat elke Weststellingwerver in de kaaste heur ! Mit neame en toeneame, geboortedoatum, geslacht, adres en verder toebeheuren. Da' 's dus een veneam plak en geveerlik is 't er ok. Niet in 't Gemeentehuus, heur, mar d'r bi'j op 'e stroate. Tjonge, jonge, wat een vekeer ! En de hiele dag een laampe te flikkeren : uut-an-uut-an ... Toen 'k mien brommer krek hadde, toen kwam ik doar toevallig een keer langes, en ik dochte mitien : „Jan jonge, pas op as je leven je lief is. Stik niet over as die laampe braandt, want dan komt er snelvekeer an. En snelvekeer is 't geveerlikste wat er is, al ridt het dan ok mar vuuftig kilometer." Afijn, ik hebbe drie kwetier stoan te waachten hè ! Mar d'r kwam gien ende an. En ieder keer waren er van die bretoale rakkers, die overstakken. Moen ze netuurlik zelf weten, goat mi'j ok gien silabe an. Op 't leste komt er een klein kereltien noast me stoan. Zegt : „Is je brompot stokken ?" Zeg ik : „Nee mien jongien, hoe zo ?" Zegt ie : „Omda' j' hier mar te waachten stoan en nooit eens overstikken." 'k Heb hem vanzelf gien antwoord geven, mar 'k dochte zo bi'j mezelf, dat er an 't vekeersonderwies nog wel het ien en aander ontbrak. Nou ha' 'k doar miskien nóg wel stoan, a' 'k niet op het idee kommen was, om de ogen dichte te kniepen. En 'k moet zeggen : waarm anbeveulen veur alle overstikkende weggebrukers. 't Flikkerlocht was mitien uut. Ik heale op 't gevuul de gaskreane drie sleagen eupen, da' j' 't in Oldetriene heuren konnen en toen 'k weer om me henne keek wa' 'k de Ni'jje Anleg al goed en wel vebi'j, op weg noar Blesdieke.

Ik deanke : „Jonge, dat Wolvegoa, dat wordt een wereldstad. Dat bouwt mar en dat stroat mar en woar zollen al die meensken toch weg kommen, want het ooievaarsnust is ok al een joar of wat niet meer bewoond west."

Lange tied om noa te deanken ha' 'k trouwens niet, want toen zag ik al weer wat aanders : de Rieksweg hielemoale opknapt. De malle bochten bi'j Blesbrogge d'r uut - vol gas, rieden mar ! Jonge, jonge wat hemmen de meensken tegenwordig toch een hoast. Iedere bocht is te vule, 't moet rechtuut - rechtan - rechtuut - rechtan en 't is nog een wonder, dat er niet vule meer ongelokken gebeuren. 'k Heb er ok mar flink op los knapt, want ie moen mit je tied mit, dat begriep ik wel. 't Is aanders een keal ende hè, zo tussen Wolvegoa en De Blesse. Eanlik niks an. Zokke stokken moen volbouwd worren mit huzen en febrieken en zo, dan zit er veuruutgang in de motskappij. De viskers moen dan mar zien, dat ze een aander plakkien vienen, en de vekaansiegangers goan tegenwordig toch noar 't butenlaand.

'k Hadde De Blesse trouwens redelik gauw te pakken. Altied nog zowat het zelde plakkien donkt me zo. Woont ok een rentenier, ja miskien wel meer as iene, heur. Mar die iene, doar wee' 'k wat bezunders van. Dat zit zo : iessent kree' 'k een proater, een Hollaander, en die is een beetien dichterlik anlegd, en die was over De Blesse kommen. Nou vun ie dat zeker een oarig dorp en doarom hadd' ie er een gedicht van meakt. Een écht gedicht. Dat was zo :

Een Blessenaar ging rentenieren,
Maar om zich nog wat te vertieren,
Kocht hij zich een ren
Met een haan en een hen,
En toen sprak hij : „Nu heb ik ren-dieren"

Dat ding skeut me netuurlik weer in 't zin, toen 'k doar de weg langes tufte, dat begriepen jim wel. En jim begriepen ok wel, dat het Keunst mit een hiele grote K is !

Kwam ik even leater in Blesdieke. Heur ik vanzelf reer op : de skoele goat op slot ! D'r bin gien kiender meer ! De jonge gezinnen trekken vort ! Wat blift er over van een dorp, as het ók al gien skoele meer het ? Niet vule. En de jonge gezinnen zullen nóg eerder „goeiendag" zeggen.

Nee, as ik mien zin zegge, hoeven de viskers heur nog gien zorgen te meaken. D'r komt visweater genoeg .... Tussen de iene stad en de aandere .....

JOUK, Stellingwerfse riempies; Oktober.
In: Friese Koerier 25 oktober 1960.

„Friese Koerier" 25 okt. 1960.

354.

Stellingwerfse riempies

Oktober

't Is weer oktober en het joar wordt old;
De verte diezig en de locht is heurig;
De morgens en de oavends huv'rig kold;
De dalia's stoan zwart — de tuun is treurig.

De R is in de moand, de dag wordt kort.
En rimmetiek en griep en dure kolen,
Dat alles waacht weer. En het blad wi'jt vort,
En modderpeaden soppen onder zwoare zolen.

Wat doet de jeugd? De skoelejeugd? Die lacht!
En smit mit dikke knuppels noar de takken
Van iek en beuk, die loodzwoar dealezakken,
En zocht kestanjes bi'j de buse-vracht.

Wat mealt de burger en wat mealt de boer
Om beukeneute, ekkel en kestanje?
De R is in de moand: het wordt een toer!
De wereld is gien sprokien — gien Kokanje ....
Allient de jeugd! De jeugd ontdekt de franje!

JOUK.

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laand!; III. In en over Steggerda.

In: Stellingwerf 28 oktober 1960.

190

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laand !

III. In en over Steggerda.

Ried' ik die ni'jje stroate langes van De Blesse noar Noordwolde, bin 'k krek in 't sentrum (ja, zo hiet dat tegenwordig !), bin 'k dus krek in 't sentrum van Steggerda, begint me dat ding te knappen, kan 'k je vetellen ! En loat er nou krek een pelisie op 'e hoek stoan ! Nou, ik dochte : „die goat er vandeur !" Want ik hadde krek in de kraante lezen, dat de Parijse pelisiemannen allemoale dochten, dat er op heur skeuten worde, toen de uutloate van een vrachtauto wat mal dee. En doarom ha' 'k Steggerda werachtig een ogenblik veur de Fraanse heufdstad ankeken. Mar toen 'k een beetien beter om me henne loerde, zág ik het ok wel ! En an die pelisieman trouwens ok wel, heur ! Die ston doar krek zo doorgemoedereerd, asof er niks gebeurd was. Zal ok wel zoe'n nuchtere noordeling wezen, krek as ondergetekende. (Ondergetekende is een deftig woord veur „ikke"). Smeaken aanders best, hé, die noordelingen. Een beetien wit op 'e toafel en in de regel wat klein van stok, mar verder prima en ok niet zo gevulig veur eerpelziekte, zeggen de boeren die 't weten kunnen. Afijn, ik dweale van mien onderwaarp of.

Veur de wissigheid bin 'k mar even ofstapt en noar hem toelopen, want ik dochte : „Beter blô Jan, dan dô Jan," zoas het spreekwoord zegt, en ik stikke 't pakkien sigeretten veuruut en ik vroage : „Een.... ?"

„Ja graag !" zegt ie. En nou meugen jim 't maark roaden !

„Dat knapt nog al een beetien niet ?" zegt ie. „Een beetien vestopt of zo ?"

'k Zegge, want ik dochte : „Nou wordt het oppassen !" 'k Zegge : „Och ja, och nee...." Road 'k iederiene an, die mit de pelisie in anreaking komt : begin doarmit, dan ku' j' altied nog zien hoe de wiend wi'jt en mitzeilen.

„Of een beetien veurontsteking," zegt ie.

„Och ja," zeg ik, „wat veur of wat noa, hè ?" En onderwiel skoffelde ik zachiesan een beetien uut zien buurt, zie. Want ie weten nooit, a' j' een strafbaar feit plegen of niet, hè.

Ston ik twie tellen leater veur de botterfebriek keek noar boven, docht ik bi'j mezelf : „Zol 't dan tóch Parijs wezen ? En is dit de Eifeltoren soms ?" Komt er een klein dreumesien noast me stoan, zegt : „Dag meneer !" Zeg ik : „Zo mien jonge, he' j' 't lessien ok weer had ?" Reak ik verder wát mit hem an de proat, docht ik : „Een sigerette ? Nee, dat kan niet. 't Is een fesoenlik jongien, heurt elke dag van de meester en van zien vader, dat roken ongezond is en dus dom en begript doarom ok wel, dat ze 't beide niet loáten kunnen, wee' j' wat ? 'k Kope een ijsko veur hem !" Want ik zag die deuzies nog wel veur me, hè. Die bordpepieren deuzies mit dat grune opskrift. Veur een stuver wa' j' de man ! Mit een lepeltien d'r op tóe. Wat reden d'r een boel van die karren bi'j de weg ! En a' we mit skoelereizien gingen, dan stonnen er een peer bakken vol ijsko's van disse febriek bovenop de bus ! 'k Stappe dus noar binnen, vetelle wat mien hartien begeert, zegt er een man in een wit pak : „Die hemmen we niet meer, meneer ! We hemmen de zeake moderniseerd en toen bin we mit de ijsko's ophullen." Knapte mi'j de klompe, da' j' 't in Keulen heuren konnen. Want ik dochte nog al, dat ijsko eten medern was. Mar de petat is d'r zeker veur in 't plak kommen. Om de meensken weer een beetien te ontdujjen.

Trouwens, medern is Steggerda wel, heur ! Hoevuul joar 't al leden, dat doar te voart dempt is ? En nou beginnen ze in Noordwolde pas.

Veur de skoele hè' 'k ok nog even stillestoan. 't Hekke is gelokkig weer van 't plein of. Da' 's een hoopvol teken veur een dorp. A' we van ons plattelaand nog wat meaken willen en niet hopeloos ten ondergoan, dan moe' we in elk geval zorgen da' we mit mekaander de skolders d'r onder zetten. Dan moen we, bi'j alle onze veskillen in poletiek en godsdienst, tóch een gemienskop wezen en de hekkies en heggies tussen ons en onze buren zo gauw mogelik slopen. 't Is een mooi ding, as de skoele doarbi'j het veurbeeld geft.

Mit knallen bin 'k vortreden, richting Noordwolde. Een beetien vestopt ? Een beetien veurontsteking ? Welnee man ! Gewoon een peer siepels deur de benzine reurd !

Stellingwerf
28 Okt. 1960.

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laand!; IV. Lokemetief-bomen!

In: Stellingwerf 11 november 1960.

„Stellingwerf" .. 11 nov. 1960 ..

191

An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand !

IV LOKEMETIEF-BOMEN !

Nog nooit van heurd zeker ? Nou, om je de woarheid en niks as de woarheid te zeggen, ikke veur vleden zundag ok niet heur ! Ik miende altied en steevaaste, dat er aan de Ni'jjeweg in Noordwolde ekkelbomen stonnen, hè. Tramlijn - weg - riegel ekkelbomen - splittige. Zo steld' ik het me veur uut mien kiender joaren. Mar mis heur ! Toen 'k an de stopstrepe kwam, smoesd' ik even mit iene van de bestuursleden. 'k Zegge : „Hoe liekt het ?"

„Nou," zegt ie en hi'j healt zien skolders op, „ie bin d'r op 't leste nog krek even invleugen, hè ? Ie hemmen Jaap Bos had en dat most niet west hemmen !"

„Niet ?" zeg ik. „Mar man, hoe bestoat dat nou ! Ik bin noa de lokemetief rechtsof goan en toen links en toen kwam ik vanzelf bi'j hem."

„Noa welke lokemetief ?" zegt ie.

„Nou, veur 't postkantoor vanzelf !" zeg ik.

„Juust !" zegt ie mit een echt M.A.B.C.-gezichte, zo doodonskuldig as een loampien in de weide, „dat was het hem nou krek. Op 'e Ni'jjeweg hong een lokemetievien in de bomen. Ie hadden over de Duker moeten !"

Nou, dat was veur de eerste keer, dat ik heurde, dat Noordwolde lokemetiefbomen hadde. A' 'k er beter over noadeanke, begriep ik nou trouwens wel, woarom a' 'k mit bongelen op 'e Ni'jjeweg, 't was in mien skoelejoaren, een keer zoe'n denderende klap op 't heufd kreeg. 'k Miende toen, dat het de bongel was, mar 't hét vanzelf een lokemetief west !

Nee, een pries hè' 'k niet wunnen. Mit de Noordwolde-weke ha' 'k me uut beskeidenheid terogge trokken en dan vun ik het nou wat sneu veur al die aanderen. Tenslotte waren die meensken hier allemoale bi'j 't Buurthuus kommen, om de eerste pries te winnen en stel je veur, dat ze derekt al zagen, dat ze tóch kaansloos waren. Miskien waren ze allemoale wel weer noar huus toe goan en dat was een strop west veur de penningmeester. Dat wol ik niet op mien geweten hemmen ! Ston er mit grote letters in de kraante : Jan Aarm torpedeert de M.A.B.C. Ontploffing in de geldkiste !

Mar toen ze allemoale vort waren, ik dochte : „Jan jonge, nou is 't jouw beurt. Zorg, dat je er (ook) bij komt !" Afijn, gas eupen, rrrrt ! rrrrang ! Ha' 'k de eerste al te pakken ! Was nog altied om een pijl an 't zuken. Ja goeiemorgen ! As ie bi'j Piet Schulting op 't stoelefebriek zit, moe' j' niet deanken, dat ik noar Zandhuzen riede ! Hoevuul keer as ze rechts gingen in de Ni'jbouw, doar wee' 'k niks van, ik bin mitien de Dwarsvoart opskeuten, want ik hadde al lange in de gaten, dat die kreane an de Oosterstreekse skoele zat !

In ien ding wi' 'k eerlik wezen : in Holtpea bin 'k er invleugen ! Ha' 'k nou de Engelse les veur gevorderden ók mar volgt, dan ha' 'k miskien ók wel zien, dat er op dat huus „Never thought" inples van „Never thouhgt" stond, mar ja ! Wie het nou ok in de gaten, dat ze 't Moderne A.B.C. zó misbruken ! Netuurlik bin 'k ok niet zonder wissewassies deur Wolvegoa kommen, mar da' 's gien wonder, want hè' 'k in een veurige uutzending al niet veteld, dat dat mooi op weg is, om een wereldstad te worren ? Een deure mit een heufd en een deure mit een kop, allemoale dingen, een HEUFDstad mit KOPstokken weerdig !

Verder was 't om zo te zeggen gien proat weerd en 'k bin dan ok lekker deurreden tot Ni'jholtpea, niet omda' 'k PORTO niet zien hadde heur, mar omda' 'k bange was, toch nog in de priezen te kommen. Afijn, toen 'k doar de boel een beetien bekeken hadde, hè' 'k Kontermaans opzocht. Da's veur mi'j nog altied iene van de mooiste plakkies van Weststellingwerf. Wel wat geveerlik, die brogge, mar doar hemmen ze nou wat op uutvunnen : een wit bord mit een rooie raand en doar stoat mit zwarte letters in : 6 km. „Zokke borden," zee onze meester vroeger, „dat bin vérbodsborden. En ze vebieden, wat er óp stoat !" He' 'k me an hullen vanzelf ! Vlak veur de brogge 't gas eupen en résen ! 't Moet er in zitten, da' j' dan vlogger over zoe'n brogge binnen en dus minder kaans lopen om overreden te worren !

Onder zokke omstaandigheden is 't altied een gelok, as je geheugen je nooit in de steek lat ! Allient die lokemetief-bomen, dat snap ik niet !

Tóch nog eens bi'j 't bestuur informeren. En mitien bedaanken veur de mooie middag !

JOUK, Stellingwerfse riempies; Ofskied tussen Bekoop en Wolvegoa.
In: Friese Koerier 12 november 1960.

355

Stellingwerfse riempies

Ofskeid

tussen Bekoop en Wolvegoa

Zeg, olde Boverweg,
'k Heb vuuf of zes joar leden,
Weet ie dat nog wel zeg,
Jou op dit plak beskreven,
Jou hulde brocht en eerd.
Mit al je mooie steden,
Je bossies en je wallen,
Was ie die hulde weerd!
Wat tóen de meensken zeden:
„De Boverweg goat vort",
— Wat duurt de tied toch kort —
Is nou al éght gebeurd.
Ie hemmen dus de slag
Mit het vekeer veleuren.
En wie er om je treurt,
En wie nog zúllen treuren,
Het snelverkeer jacht deur,
En vragt om rechte wegen:
De honderd moet er veur,
Men moet er óver vegen....

Zeg, olde Boverweg
Ie snappen 't miskien niet,
Mar de ni'jmoodse tied
Goat niet deur weagensporen,
Of 't fietspad, dat er noast
Aachter de poalties lag.
De meensken hemmen hoast,
En kennen gien ontzag.
Veur stilte en veur brummels an de wegen.

Wie om je treuren
Zullen enkel jonge perer wezen.
Dat duurt mar even,
En dan bin die ók genezen,
En zullen mit een auto noar de einder résen!
Want wie in stilte fluustert,
Is van old bestek.
En wie noar sprokies luustert,
Die is gek!

JOUK.

Friese Koerier
12 nov 1960

JOUK, Een Sunterkloas verhaal uut de Stellingwarven en niet allient veur de leden van de olderkommissie; Mar de meester zee niks! die bleef neutroal.

In:

Een Sunterkloas verhaal uut de Stellingwerven, en niet allient veur de leden van de olderkommissie

MAR DE MEESTER ZEE NIKS! DIE BLEEF NEUTROAL

„Ik bin tégen!" zee Brunenbaarg. En doarmit was het pleit beslecht. Niet, dat zien woorden zovule gewichte in de skoale legden, omdat ie in zien dease doen wachtmeester bi'j de Riekspelisie was, en zélfs niet, omdat ie de kas van de olderkommissie beheerde, mar simpel om het feit, dat hi'j de darde man van de vufe was, die tegenstemde.

„En wat zegt meester d'r nou van?"

Mar meester skudde zien heufd. „Nee, ik stemme niet mit. Dit is een kwestie, die allient de olderkommissie angoat. En a' 'k ál mit stemmen mog, jim weten hoe ik er over deanke, het het zien véur en zien tégen, ik blieve neutroal!"

Om even bi'j 't begin te beginnen, de meester van de kleine skoele op het kleine dorp, hadde een brief kregen van een groter plak in de buurt en doar ston in, dat bi'j gelegenheid van Sunterkloas weer een sprokien opvoerd worde veur de kiender uut de hiele gemeente en of de meester even weeromme skrieven wol of ie dochte te kommen en zo ja, mit hoevule kiender. Netuurlik mos er een kleine intree beteald worren en een peer senten veur de bus, die de kiender kwam healen en brengen, mar een eigen Sunterkloasfeest op skoele was ok al duur.

't Was niet veur de eerste keer, dat er zoe'n brief kwam. Al een joar of wat deden ze dat doar en mit suksesl Over de veurstellings heurd' ie niet aanders as lof en Sunterkloas kwam zelf ok altied even in de zoal kieken, want het mos een Sunterkloasfeest blieven.

Tot nou toe hadde de olderkommissie d'r niet veur vuuld. Men was op het dorp wend, dat Sunterkloas zelf een bezuuk an de dorpsskoele brochte en men brak zo mar niet mit olde gewoonten. Het dorp was een besleuten gemienskop, de skoele ók en men stapte doar zo mar niet uut, die grote wiede wereld in, om er feest te vieren nog wel! Mar op de leste olderoavend waren er stemmen opgoan, om het tóch eens veur

Opskreven deur Jouk

ien keer te pebéren. Dan kon men jommes altied nog zien, hoe 't voldee? 't Was nóu ok altied al een toer, om 't spul veur mekaander te kriegen. Dan paste het Sunterkloas niet en dàn paste het op skoele niet en 't pàk — ja dat pàk, dat was veural een toer!

Afijn, d'r was lang en bried over proat, mar op 't leste was er besleuten, om 't mar an de olderkommissie over to loaten.

En nou vegaderde de olderkommissie, bi'j meester an huus, en meester trakteerde op segaren en juffrouw op koffie en koeke, en 't was zó mar besleuten: 't zol déurgoan! Ja zeker, 't zol déurgoan! Een joar pebéren! Want dóar hadde wachtmeester Brunenbaarg niet tegen stemd. Nee, doar waren ze allemoale véur. Dat is te zeggen, de heren van de olderkommissie. De meester niet — die bleef neutroal!

Mar d'r was wat aanders op 'e toafel kommen. lene van de leden dochte, dat het tóch een beetien keal was. Sunterkloas, doar mos wat eteri'jje bi'j, vun die. En doaromme stelde hi'j veur, om de kiender op skoele ók nog een traktoasie te geven. En dóar hadde wachtmeester Brunenbaarg tégen stemd. Want hi'j kon de bojem van de kas zien. En as het zó dubbelop ging, dan zat er niks aanders op as liestlopen en 't was nog niet zo lange leden.....

„Da' 's dus twee véur en drie tégen", zee de meester. „Dus gien traktoasie. Ik blieve neutroal." Hi'j keek de kring eens rond.

Brunenbaarg, de wachtmeester, tégen.
Holtrop, de timmerman, tégen.
Van der Berg, boere-arbeider, tégen.
Kupers, de winkelier, véur.
De Vries, wegwaarker en skoele-skoonmeaker, véur.

Ja, dat klopte: drie tégen en twee véur — gien traktoasie!

„Dan zal 't mi'j beni'jjen, hoe 't voldoet", zei Brunenbaarg.

„En mi'j!" zee Holtrop.

„Mi'j ók!" zee Van der Berg.

„Juust!" zee De Vries.

Mar de meester dronk zien koppien koffie leeg. Die bleef neutroal!

„Ik durve jou wel in vetrouwe te nemen", zee Kupers. „Kiek eens, op die vegadering is nou wel besleuten, om de kiender gien traktoasie te geven mar 't was drie tegen twee en 't hadde krek zo goed aandersomme wezen kund.

Trouwens, de meester wol hem d'r niet mit bemujjen en dat was netuurlijk zien goed recht en miskien zelfs wel zien plicht, want hi'j is netuurlik gien lid van de olderkommissie, mar as die zien zin zegd hadde, dan hadden wi'j d'r een stemme bi'j had. Dat vuuld' ik zó wel an. En dan was 't drie tegen drie west en wat dan? Ie begriepen zeker al, woar a' 'k henne wil?"

„Nou eh.... ja en nee", zee De Vries, die behalve wegwaarker ok skoeleskoonmeaker was.

„Mooi zo! Dan kun wi'j mit mekaander proaten. Ik gelove, da' we ons van die stemmeri'jje niet al te vule antrekken moeten."

„O nee?" 't Was krek, of De Vries een beetien skrok.

„Ik zee jommes al, dat het krek zo goed aandersomme wezen kund hadde. Of drie om drie. Mar loaten wi'j die mannen nou eens te grazen nemen. As wi'j nou eens hennegoan...." Hi'j beug vér veurover en begon te fluusteren.

„Ie hemmen een sleutel...."

Netuurlik hadde De Vries bezwoaren. „Mar de rekening? Ie kun niet noar Brunenbaarg stappen om de senten".

„Komt gien rekening van. Beteal ik! De Sunterkloas is veur ons een beste tied en 't hoeft hielemoale niet in de pepieren te lopen".

„As 't uutkomt?"

„Bestoat niet! Ze kun hoogstens wat déanken, mar hewiezen niks!"

Toen Kupers goed en wel vort was, bedochte De Vries, dat ie hem eanlik toch mar lillik deur die winkelier beproaten loaten hadde. Want het was drie tegen twee, doar hulp niks an. Afijn, hi'j hadde a zegd en nou mós ie dus ok wel b zeggen. Mar hi'j sleup die naacht mit een bezwoard harte in.

* * *

Ze hadden ofspreuken, dat het gebeuren zol in de naacht van de vierde op de vuufde desember. Dat was eanlik de echte Sunterkloasnaacht niet, mar 't was veiliger, hadde Kupers zegd. D'r was minder volk bi'j de weg en 't was in de eerste plak zeake, om ongezien te blieven.

En zo leupen tegen elven, toen het locht in de mieste huzen van het dorp uut was en de meester op bedde, twee mannen onheurber op pantoffels het skoeleplein op. Ze dreugen elk een deuze onder de aarm en zeden gien woord tegen mekaander. Het weer hadden ze mit: 't was een donkere oavond, mit een roege wiend, die om de huzen bolderde en nou en dan sleug een kletterende regenbuijje op de wereld los. Even knarste de sleutel in 't slot van de deure, die langzem eupendri'jde en de beide donkere gedoanten skeuven aachter mekaander noar binnen. Mar de wiend hadde't zien! Hi'j greep mit zien iene aarm om de hoek van de mure en rokte de deure uut de haand van de skoeleskoonmeaker, die doar niet zo gauw op vedocht was. Een klap — een peer fluusterende woorden — toen was alles weer stille, buten het gewone lewaai van de wiend. Onbewegelik stonnen de mannen in de gang. Zol iene de klap heurd hemmen? Dan mos het wel hoast de meester wezen, want die woonde 't dichtste bi'j. Mar de meester sleup. In zien huus bleef alles donker.

„Da's best goun!" fluusterde De Vries.

„Verder!" kommandeerde Kupers. „Eerst de kleinen! Vedorie, wat is 't hier donker!" Mar De Vries hadde de deure van juffrouw heur lekoal al vunnen. „Hier op an! As nou mar gien meenske...."

„Netuurlik niet man! 't Is harde wiend, allemoale lewaai buten!"

Op 't gevuul stopten ze in elk vak een zakkien lekkers: wat sukergoed, een peer beesies, een sukeloa-segare. Veur de juffrouw een zakkien op de lessenaar.

Onder het waark worden ze rustiger. Zo geveerlik was 't nou ók weer niet en 't was hier wel uut te hollen, de kachels braanden 's naachts deur. Op de grote ruten kletterde een regenbuijje. „Ziezo, da' 's kloar! Nou de darde en de vierde klasse".

Buten, in een hoekien, stief tegen de mure, ston wachtmeester Brunenbaarg. Hi'j hadde leate dienst en toevallig kwam ie er — zonder locht — krek an fietsen, toen de deure uut de haand van de skoele-skoonmeaker skeut. Wachtmeester Brunenbaarg hadde de klap dudelik heurd en hi'j vewaachtte, dat in skoele derekt het locht zol angoan, want hi'j dochte, dat het de meester was, die nog wat in de skoele te doen hadde. En omdat het min weer was, zette hi'j zien fiets tegen het hekke en leup het plein op, om een proatien mit de meester te meaken, want het was binnen beter as buten!

Mar toen in de hiele skoele gien lochien opging en alles pikdonker bleef, vetrouwde wachtmeester Brunenbaarg dat zeakien niet, en hi'j dochte vliegensvlogge noa. „Inbrekers? Die zollen wel beter op heur tellen passen en bovendien kwammen ze niet deur de deure binnen. Trouwens, wat was er te healen in een skoele? Dus gien inbrekers! Mar wie dan? Dan kon 't nooit iene aanders as de meester wezen! Mar woaromme dee die gien locht op? In zien huus was ok alles donker. As het de meester was — en 't mós hem jommes wezen — dan voerde die wat in zien skild. En dan kon dat wel eens wat te meaken hemmen mit Sunterkloas! Was de meester véur of tégen een traktoasie west? „Ik blieve neutroal!" hadd' ie zegd. Ja ja, die meester hadde ze aachter de elleboge! Mar hi'j zol hem reer te fieter nemen! Hi'j zol bier blieven waachten, tot ie weer noar buten kwam en dan vrendelik op hem ofstappen en goeienoavend zeggen! „'k Miende, da' 'k hier wat heurde en doarom kwam ik mar eens even poolshoogte nemen. Mar 'k zie 't wel, niks an de haand". Ja, zo mos het. Zo bi'j de neuze langes. Mar loaten vúlen, da'j hem déur hadden. Zol die meester even reer opkieken! En as ie ál wat in de vakken stopt hadde, dan zol ie 't er wel krek zo rap weer uuthealen!"

Zo dochte wachtmeester Brunenbaarg. Niet as pelisie, mar as lid van de olderkommissie — penningmeester nog wel!

En ómdat ie as lid van de olderkommissie dochte en niet as pelisie, vegat ie een reer ding. Dat was zien fiets, die bi'j de weg tegen het hekke ston. En die fiets, die vul krek in het locht van een auto, die doar op dat ogenblik langes reed.

Nou was dat hielemoale niet zo slim west, as an het stuur van die auto niet toevallig Holtrop zeten hadde, de timmerman, die ok tégen stemd hadde. En Holtrop zág die fiets. Mar d'r was nóg iene, die die fiets zag. Dat was Kupers, die krek deur het gangreampien loerde, om te kieken, of de kust veilig was. Want ze waren kloar en wollen weer noar huus toe. „Ssssst!" fluusterde die. „D'r stoat een fiets tegen 't hekke! Niet er uut!"

De oasem stokte De Vries in de keel. „Wát?"

„D'r stoat een fiets tegen 't hekke!" herhoalde Kupers. „We kun er niet uut!"

„Mar wat dán?"

„Waachten! Geduld hemmen!"

„Waachten! Geduld hemmen." Ja, dat dochte wachtmeester Brunenbaarg ok. „Het duurde lange, heur! Zol die meester nóóit weer te veurskien kommen? Brrrr! Wat een weer! Mar hi'j gaf 't niet op! 't Was drie tegen twee west en de meester bleef neutroal, die hadde hem·er dus niet mit te bemuijjen!"

„'t Was ok drie tegen twee!" fluusterde De Vries. „We hadden 't niet doen mocht!"

Kupers gaf gien antwoord. Die kerel was zo bange as een wezel. 't Was mar om die sleutel te doen west, aanders hadd' ie 't zeakien allient opknapt!

Intussen was Holtrop niet noar huus reden, alhoewel 't al leate was, mar hi'j hadde Van der Berg klopt. „'k Vetrouwe 't niet recht! D'r stoat een fiets tegen 't skoelehekke. 't Kán netuurlik niks wezen, mar ik vetrouwe die Kupers niet recht. Hi'j kon best eens een streek uuthealen willen."

„We goan d'r op óf!" zee Van der Berg. „Miskien is 't vestaandig, om Brunenbaarg ok even te woarskouwen. Hi'j is tenslotte pelisie en hi'j het ók tégen stemd!"

„Nee, mien man is niet thuus! Hi'j het leate dienst!" zee mevrouw Brunenbaarg. „Is 't veur de pelisie, of eh.."

„Nee nee, partekelier, partekelier. We kommen wel eens weer."

Klap! zee de deure.

„Da' 's vedocht! zee Holtrop. „Da' 's jandorie vedocht!"

„Ja, dat is wis en zeker vedocht!" miende Van der Berg. „Wee' j' wat? We rieden een entien die kaant op en dan goan we lopen! Even deur 't laand, da' we aachter de skoele kommen en dan ofloeren! Ie bin toch niet bange?"

„Veur gien duzend Sunterkloazen!" zee Holtrop, en hi'j bibberde, mar dat was van de kolde.

Nou is het woar, dat Holtrop en Van der Berg een peer stevige kerels waren, mar van sloepen en kroepen hadden ze niet vule vestaand en dus meakten ze nog al wat lewaai.

Wachtmeester Brunenbaarg heurde dat en omdat ie dochte, dat het de meester was, die op de ien of aandere meniere argwoan kregen hadde en nou **deur een ream an de aachterkaant ontvlochten wol, meakt' ie as een heeze, dat ie aachter het fietsehokke kwam, om de meester doar de pas of te snieden.**

In de gang hadden Kupers en De Vries intussen ok wat heurd en de skoele-skoonmeaker kromp in mekaander van skrik en ellende, mar Kupers gaf hem een flinke opstopper mit de elleboge in de zied. „Dat was an de aachterkaant. As de weerlocht er vandeur!"

„Zol 't wel....", miende De Vries. Mar de winkelier hadde hem al in de kreage grepen. „Vlogge!" En het ging inderdoad zo vlogge, dat de deure mit een harde klap aachter heur in 't slot vul. „Lopen!"

„Verhip!" dochte wachtmeester Brunenbaarg. „Naait ie me d'r toch deur de veurdeure uut!" En hi'j wat healen kon weeromme!

„Verhip!" zeden Holtrop en Van der Berg. „Dat was de veurdeure! D'r op of!" Mar ze gingen krek an de aandere kaant skoele langes as de wachtmeester en zodoende leupen ze mekaander op 'e stoepe van de veurdeure tegen 't lief!

Holtrop zag mitien, dat het de wachtmeester was. „Hè' j' hem zien, Brunenbaarg?"

„Nee. Jim!"

„Ok niet! Wie zol 't west hemmen?" „Kiek doar mar eens!" De wachtmeester wees noar het huus van de meester, woar krek het locht anfloepte. „Hoe j' niks meer te vroagen. En hi'j zee nog wel, dat ie neutroal bleef!"

Intussen lag de meester op ien oor, mar iene van de kiender mos een plassien doen....

* * *

De vuufde desember vunnen de kiender een traktoasie in 't vak en 's middags gingen ze noar het sprokien toe. 't Was al mit al een prachtige dag!

„Tjonge," zeden de meensken, „dat die meester zo rojoal was, om alle kiender te trakteren! De olderkommissie hadde besleuten, om 't niet te doen en nou kwam hi'j voor de dag. Hi'j kan nou wel zeggen, dat ie van niks wet, mar wie kan 't aanders doan hemmen?"

Trouwens, Holtrop en Van der Berg hadden heur mond al lange vebi'j proat.

Toen 't het volgende joar weer tegen Sunterkloas leup, zat de olderkommissie wéér om meesters toafel.

„Ik stelle veur", zee Brunenbaarg, „om 't weer krek zo te doen as vleden joar. 't Sprokien het best voldoan en 't aandere ok!" En hi'j glimlachte een beetien, omdat ie de meester zo lekker te grazen nam!

„Veur!" zee Holtrop. „Vlak veur!"

„Veur!" zee Van der Berg. Want het was ofspreuken waark tussen die drie!

„Tégen!" zee De Vries. Want hi'j wol niet greag weer zoe'n naacht mitmeaken as vleden joar.

„Ok tégen!" zee Kupers. Hi'j mog nou ienkeer greag dwarsbongelen en 't was jommes tóch al beslist, dat de penningmeester dit joar uut de kas betealen mos?

„Da's dus drie veur en twee tegen!" zee de meester. „Dus wél een traktoasie. Ik blieve netuurlik neutroal"

En omdat de meester op de penningmeester rekende en de penningmeester op de meester, en Holtrop en Van der Berg ók — en omdat De Vries nog altied gien woord durfde te vetellen over wat er die naacht gebeurd was — en omdat de winkelier Kupers een dwarsbongel bleef — en omdat ze zodoende op de oavend van de vierde desember allemoale op bedde kreupen, vunnen de kiender de volgende morgen een leeg vak!

En het hiele dorp sprak er skaande van.

Behalve de meester. Die zee niks! Die bleef neutroal!

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laand!; V. Noar de meensken, in "weer of gien weer".
In: Stellingwerf 9 december 1960.

192.

An Jan Aarm zien haand Deur 't Stellingwerfse laand !

„Stellingwerf" 9 dec. 1960.

V. Noar de meensken, in „weer of gien weer."

Loat ze m'j nou van de VARA zundagmorgen krek véur west hemmen ! Ik wol noar de Westhoek en zie dèr : meneer Bert Garthoff (weer of gien weer) healt me 't lekkerste brokkien veur de neuze weg ! Nou ha' 'k an de iene kaant nog gelok, dat het zundagmorgen krek gien weer was en dat meneer Garthoff doaromme mar stille in Hilversum bleven was, in de dreuge, waarme studio. Zodoende zag hi'j dan ok allient mar de zunnige kaant van het laandskop : mooie slingerweggies, petgatten vol enten en gaanzen en het staanbeeld van Pieter Stuyvesaant.

Mit alle respekt veur de mooie zundagmorgen-uutzending en het ieuwige optimisme van meneer Garthoff, de veurlichting was toch wel een beetien ienziedig. As hi'j nou wérkelijk de stoute skoenen eens antrokken hadde, of beter gezegd : de leerzen en hi'j was de modder van de Lendediek inbaggerd, om een rechtstreekse repertoasie te geven te midden van wiend en weater, nou, ik hope niet, dat ie het mi'j kwoalik nemt, mar dan stel ik me zo veur, dat het toch wel een klein beetien aanders uutvalen was.

Dat nemt netuurlik niet weg, dat de Westhoek mooi is. Veur de viskers die op een mooie zoemerdag heur hengeltien uutgooien aachter Langelille of Skaarpenziel. Veur de eierzukers, die in 't veurjaor deur de laanden zwaarven. Veur de vekaansiegangers, die heur te goed doen an de wiede vergezichten over 't lege laand. Ok veur de meensken, die er wonen, al zien ze 't zo elke dag niet meer.

Mar in de haast, as het roeg weer wordt en de sloten vol stoan en de peaden en mennings modder worren, dan blieven de viskers fhuus, dan zitten de eierzukers bi'j de waarme kachel en dan healen de vekaansiegangers een fotoalbum te veurskien. „Kiek, dat is de Westhoek. Een mooi stokkien wereld."

Mar de Westhoeker zelf, die ploeteren en plassen deur de modder an de Lendediek. Omdat er wel grote wegen anlegd worren en wel prachtige broggen verriezen (zelde uutzending !) maar hier niet. Want dit is jommes een onrendoabel gebied ? Ie kun wel een ni'jje weg anleggen, mar dan moet het goan veur het snelverkeer. Ie kun ok wel een ni'jje brogge bouwen, mar dan moe' j' weten, dat er deur duzenden gebruuk van meakt worren zal. Ie kun zo mar niet een simpel weggien meaken veur een stok of wat gezinnen, die nou toevallig midden in de laanden wonen. Da' 's geld vortgooien en doar bin onze lieve belastingscenten nou toch ok weer niet veur.

Kiek eens, ze mossen doar in de Westhoek bi'j machte wezen, om krek zo vule lawaai te meaken as de radiozenders in Hilversum. Wie wet, skrok er dan in De Haag wel eens iene wakker !

Afijn, omdat meneer Garthoff me dus tóch veur was, bin 'k mar thuusbleven ok. D'r laggen nog een peer brievies op antwoord te waachten en ik dochte : loa' 'k dát dan doen. Ja, brievies van abonnees ! D'r bin elke weke Stellingwerf-lezers, die wat op 'e lever hemmen. En ik bin d'r bliede mit. Kwam er lesdeas nog een brievien, dat was zo :

„Geachte meneer Jan Aarm Ongelok,
Ik wol jou wel eens wat vroagen. Ie zullen wel een boel Stellingwervers onderzocht hemmen in de loop van de joaren. En wat vien ie d'r nou van, bin ze knap ?"

Ik moet zeggen, da' 'k dat brievien eerst niet al te goed snapte, want ik zag mezelf al zitten als dokter en dan de meensken onderzuken en dan ók nog uutmeaken, of 't mooie meensken waren ! Mar leater begreep ik het : die goeie lezer bedoelde netuurlik, of ik Stellingwervers vestáandig vun. 'k Heb weeromme skreven :

„Beste lezer,
Ik zal je even een veurbeeld geven van 't vestaand van de Stellingwervers. D'r was eens een prefesser in Wolvegoa — gien Stellingwerver — en die kocht doar een peer skoenen. Nou wol ie de skoedeuze aachter op 'e fiets bienen en doarveur hadde de winkelier hem twee touwgies mitgeven. Afijn, de prefesser pebeert eerst het iene touwgien - te kort ! Hi'j pebeert het twiede touwgien - ók te kort ! Hi'j goat dus de winkel weer in en zegt zegt tegen de winkelier : „Die touwgies bin te kort, ik moet een langer touw hemmen." „Waacht mar even prefesser," zegt die winkelier. Hi'j loopt mit de prefesser noar buten, kneupt de beide touwgies an mekaander en bindt het pakkien vaaste !..... En zo is 't nou mit hoast alle Stellingwervers !"

Loat die lezer nou geloofd hemmen, dat de mieste Stellingwervers wérkelik knapper binnen as een prefesser ! Terwiel het er hem gewoon in zat, dat die winkelier wénd was, om de enties an mekaander te kneupen ! !

Mar goed : de wereld wil tóch bedreugen wezen !

JOUK, Stellingwerfse riempies; Karstboom.

In: Friese Koerier 23 december 1960.

„Friese Koerier" 23 dec. 1960.

357

Stellingwerfse riempies

KARSTBOOM

Karstboom mit je mooie kleuren,
Mit je keersies stok veur stok,
Wie jou ziet, die kán niet treuren,
Want ie stróalen van gelok!

Karstboom mit je mooie pakkien,
Mit je slingers en je steek,
Pronkboom op je olde plakkien,
Alleman, die noar je keek,
En geneut van 't keersgeflonker,
Snapte jouw getugenis:
Dat er aachter alle donker,
Locht en Kleur en Hope is!

Karstboom, pronkboom,
blief mar braanden,
Hier en doar en overal,
Tot in verre, vremde laanden.
't Is zo donker om de Stal....

JOUK.

An Jan Aarm zien haand deur 't Stellingwerfse laand!; VI. Noar een ni'j begin.

In: Stellingwerf 30 december 1960.

39³

An Jan Aarm zien haand
Deur 't Stellingwerfse laand !

VI. Noar een ni'j begin.

Ziezo meensken, de kortste dag ligt weer aachter ons en nou mar uutkieken noar 't ende. Trouwens, d'r bin van die zwartgallige meensken, die bi'j hoge en bi'j lege beweren, dat de donkerste deagen tussen Karst en Nejoar liggen, heur ! Dat bin de koffiedik-kiekers, miskien ken ie ze wel ; die hemmen het hiele joar al mit een gezichte van zeuven deagen onweer deur de Stellingwerven lopen, omdat 't zoe'n min joar was. Zo nat en zo kold en grujzem en zo. En nou dat joar dan eindelik op zien ende lopt, nou kieken ze nog vule zoerder, want ofskeid nemen is een zwoar ding, veural as het is van iene woa' j' driehonderd-zes-en-zestig keer mit op bedde goan en mit opstoan binnen . .

Ik hope niet, beste Stellingwerf-lezer, da' j' ok tot die zoerproemers heuren, want da' 's een min ding ! Kiek de wereld liever een beetien plezieriger an. Zeker, het is niet allemoale koek en ei, a' j' om je henne kieken, d'r bin een boel vevelende dingen gebeurd in het joar, dat nou krapan aachter ons ligt. Niet allient in de Kongo of op Cuba, mar ok tussen de Kuunder en Appelske, dichte bi'j huus. Mar toch : loa' we allemoale vol goeie moed over de Drumpel stappen, mit een euliekoeke in de haand en wat moed en wat vetrouwen in het harte.

Gelokkig bin d'r wérkelik een boel Stellingwervers, die de keunst nog wel vestoan, om ok in disse donkere deagen en in disse donkere wereld wat locht en wat hope te brengen ! Dat hè' 'k meandagoavend, twiede Karstdag, mit eigen ogen zien ! Ik hebbe de brommer eens weer uut de stal heald en een rittien meakt. Noordwolde - Bekoop - Makkinga - Oosterwolde. 't Was tussen vuuf en zeuven ure. En in al die dorpen, mar ok buten al die dorpen, stroalden in een protte huzen de vlammegies van de karstboomkeersen heur bliedskop noar buten ! Kiek, het zal bi'j de iene allicht wat dieper zitten as bi'j de aander, mar al dat Locht, dat de Karstdeagen uutstroalen, dat kán toch niet allient mar an de butenkaant blieven. Dat kán toch niet allient mar betekenen : lekker eten en drinken, wille meaken en vetier zuken. Dat móét ok wel dieper deurdringen in de harten van alle meensken en getugen van de grote boskop : Vrede op aarde. Er is nog Hope, er is nog Locht !

En as dat wóar is, as het wérkelik niet an de oppervlakte blift, mar deurdringt in het diepere wézen, dan is een weke leater de stap over de Drumpel ok zo groot niet meer. Want dan ligt 1961 niet veur ons as een baarg, die dreigend opriest op ons levenspad en die moeilik te beklimmen wezen zal, nee, dan is het as de loper noar de deure van het gemeentehuus : de portier doet al eupen, en we zeggen volmondig „ja !"

We stoan dus an het ende van een skrikkeljoar, en dat wil zeggen, dat de vrouwluden heur kaans hád hemmen. Of ze 'm allemoale ok grépen ? In het kommende joar is het woord weer an de mannen. De statistieken zullen wel uutwiezen, wie 't beste de keunst van het vri'jjen vestoat !

Tot zover de eernstige kaant van Jan Aarms mallemeule. Ik zie sommige meensken het heufd al skudden : „A' 'k weten hadde, dat ie vandeage zó eernstig was, dan was ik er niet iens an begonnen. Ik dochte altied, dat ie allient mar grappies vekochte."

Tegen dié meensken zeg ik dan : „Hemmen jim er wel eens over noadocht, woaróm sommigen altied mit een grappien kloar stoan ? Zollen ze miskien wat áánders veur ons te vebáargen hemmen ?" . . .

Mar om ieder an zien trekken te loaten kommen :

Het joar het hoast zien loop volbrocht.

Dié riegel moe' j' hiel langzem lezen !
Lach niet, mar wees er op bedocht,
Zo droevig mogelik te wezen !
Loat dikke troanen, as het kan,
Over je natte wangen rollen.
En kien mekaander eernstig an !
Vekoop gien grappen en gien grollen !

Het Ni'jje Joar stoat veur ons kloar !

Dát moe' j' juust vlot en fleurig lezen !
Nejoarsdag kom ie hier en doar,
En overal moe' j' bliede wezen !
Er moet zowat de hiele dag
Een lach van je gezichte stroalen !
Nejoarsdag ! Ha ! Het kán ! Het mág !
Vol goeie moed ! Vol idioalen !

Is 't ofskeid wérkelik zoe'n zeer ?
Is 't Ni'jje Joar zóe'n bliede bode ?
Och lezer, nee ! Mar dóe 't een keer !
Het klinkt miskien een beetien reer,
Mar eerlik : dit is ók al . . . MODE ! . . .

30 dec 60

„Friese Koerier" .. 31 dec. 1960 ..

JOUK, Old en nij.
In: Friese Koerier 31 december 1960.

Old en Nij

Het Olde Joar het hoast zien lèvensloop volbrocht,
En kikt eens aachteruut. — Hoe was de lange tocht?
Hoe het de wereld reild? Wat het het meensdom doan?
Hoe bin de deagen rap om pool en linie goan?
Die rakkers, die heur tied van vierentwintig uren
Vedéden in een jacht vol keunsten en vol kuren.
Woar d' iene 's morgens vroeg de wereld geut in kleuren,
Doar sprong de aander roeg en wild en woest noar veuren.
Ze brochten heur veslag, as 't 's naachts twealf ure sleug,
En 't Joar heurde ze an, en luusterde en vreug
Hoe 't in de Kongo ging, en hoe het leek veur morgen.
Dan lachten ze hem uut om al zien zwoare zorgen!
Ze leefden mar zó kort — ze wollen wille meaken!
En stakken heur dus niet in zokke domme zeaken.
Het Joar ston still' en zweeg, en meakte ze niet wiezer.
Woarveur? — Zien bloeddrok steeg; zien hoar dat worde griezer.
Want de geskiedenis van alle werelds leven
Wordt niet van dag op dag, mar in de joaren skreven.
Die verantwoord'likheid drokt zwoar — té zwoar op 't ste.
Wat zal men mit hém doen? Beskrieven as een beste?
Of zeggen, dat ie hard was, en de boel vepestte?
Dat er van hem gien goed, allient ellende restte?
Hi'j kikt eens aachteruut. — Het was een lange tocht!
Hi'j het zien beste doan! Hi'j het de Vrede zocht!
Hi'j is van pool tot pool deur wiend en weater goan.
Hi'j het veur 't Kapitool, en ók veur 't Kremlin stoan!
De Himalaja lag oneindig steil en hoge;
De Middellaandse Zee was louter lust veur 't oge!
Iesbaargen - steppen - bos - Djakarta - Amsterdam -
Zuud-Afrika - Algiers - Sahara - vuur en vlam....

Doar komt de Oldjoarsdag al rap weeromme dartelen:
„Toe Opa Joar! Toe, lach! En lóat het meensdom spartelen!"
Een klokke slat - een knal - sirenes - vuurwaark - vonken....
Doar bin ze beide al in d' Ieuwigheid vezonken....

Een man mit een dik boek zocht nog om wat restaanten,
En legt die in een hoek, vepakt in olde kraanten....

Mar toen de Olde sturf — een stip in de historie —
Ston doar vol moed en durf, vól zelfbewuste glorie,
Het Ni'jje Joar al kloar! — Een boardeloze jonge,
Mit goldgeel golvend hoar en mit een rappe tange!
En 't volk was blied' en dronk, en reup het hem integen,
En vierde feest, en klonk mit hem: „Veel heil en zegen!"
En zee: „Dat olde, nee, dat was het goeie niet!
Mit jóu goan we in zee! D'r komt een ni'jje tied!
We zullen ons dit keer eens dubbel in goan spannen!
We durven nou wel weer! We hemmen grote plannen!"
En 't Joar dat keek veuruut, en jubelde en lachte:
Dit was een blied geluud, een nobele gedachte!
Het wás een lange tocht, mar 't zol veurwaor wel lokken!
De Olde hadde zócht, mar hi'j zol vruchten plokken!
Hi'j zol van pool tot pool in locht en zunne stoan!
Hi'j zol het Kapitool en 't Kremlin binnengoan,
En 't Iezeren Draodgedien zol veur zien woarden wieken!
De Kongo en Algiers — het zol oplosber blieken!
Zuud-Afrika zol om gien ras of kleur meer straffen!
En noch grenoat noch bom zol uut mekaander blaffen!
De Middellaandse Zee, nou al een lust veur 't oge,
Zol blinken op zien stee! De baargen bleven hoge!
De steppen worden gruun, de toendra's gingen grujjen!
En de Sahara zol uut zien oases blujjen!
Nee, 't zol niet makk'lik goan! Mar leup 't soms even tegen,
Het volk zal noast hem stoan! Het volk gaf hem zien zegen!

De eerste dag leup rond in vierentwintig uren.
Krek as het altied was: vol keunsten en vol kuren.
En 's naachts gaf ie veslag, en hakkelde en kuchte.
Het Ni'jje Joar keek stroef en skudde 't heufd, en zuchtte....

Hi'j dee nog wat ie kon! — Mar noa zes moanden roem,
Was ie vegriesd en old, en was zien rogge kroem.
Toen op zien leste dag de twealef sleagen klonken,
Toen is ie mit een zucht in d' Ieuwigheid vezonken...

Een man mit een dik boek zocht nog om wat restaanten,
En smeet ze in een hoek, vepakt in olde kraanten....

JOUK

JOUK, Stellingwerfse riempies; An Piet Pluzer, de karst-roadsel-man!
In: Friese Koerier 31 december 1960.

31.12.60

Stellingwerfse riempies

358

An Piet Pluzer, de Karst-roadsel-man!

Piet Pluzer, olde kameroad,
Ie zullen wel weer gniezen,
Om 't mooie roadsel-risseltoat,
Mar tóch moe' j' 't pleit veliezen!

Deank niet, dat ons een oefenstok,
Een gruunte of een voegel,
Een lichemsdeel, een teakelblok,
En aander woord-gegoegel,

Nog van de wieze brengen zal!
We zullen het pebéren!
Het eerste stokkien is er al!
We willen het presteren!

En komt het in de Karst niet kloar,
Gien nood! Al kost het uren,
Al zal 't van 't Old' op 't Nijje Joar
De hiele naacht ok duren,

We géven je tenslotte klop!
Ie zullen van ons heuren!
En die tweehonderdvuuftig pop....
Piet jonge, geef de moed mar op!
Die hè j' veurgoed veleuren!

JOUK